

2017-017

Archeologienota Kortrijk Marionetten

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE, Kris VAN QUAETHEM

16-3-2017

Titel: Archeologienota Kortrijk Marionetten

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017B250

Intern projectnummer: 2017.017

Locatiegegevens: Kortrijk Marionetten - Cannaertstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 72027 en Y: 165825; X: 72088 en Y: 165926

Kadastergegevens: Kortrijk afdeling 1, sectie E, perceel nr. 800H (partim), 802E (partim) (zie figuur 5)

Topgrafische kaart: zie figuur 3

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Christophe De Waele (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 16/03/2017

© Maarten Bracke, p/a Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANDE WERKEN	8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	9
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	9
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	12
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	15
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	16
2.4. HISTORISCHE SITUERING	18
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	26
3. SYNTHESE	29
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	29
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	29
3.3. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	30
4. SAMENVATTING	31
5. BIBLIOGRAFIE	32
6. BIJLAGES	34

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Kortrijk Marionetten, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaarde gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied, de directe omgeving en van de gemeente Kortrijk in het algemeen werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie wordt gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast wordt in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en worden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen wordt afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

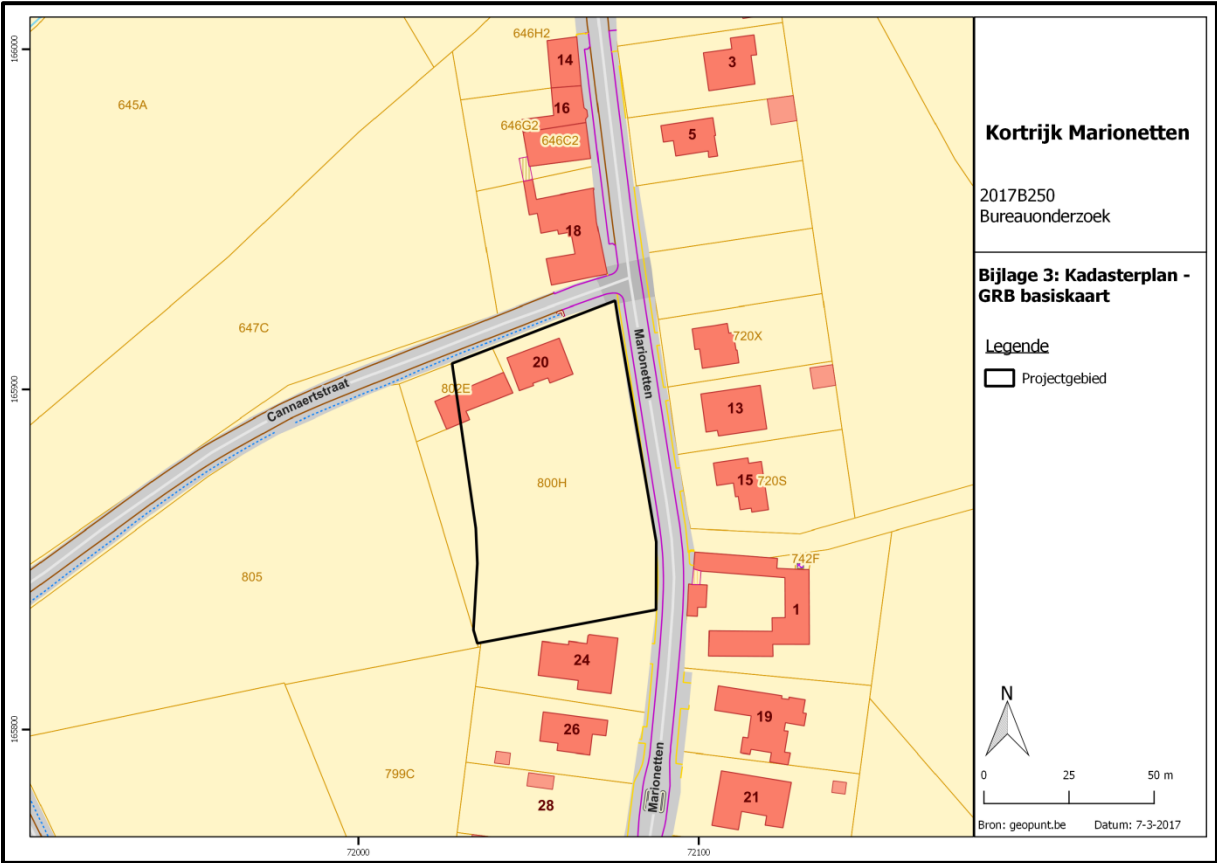
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site in een landelijke omgeving, niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein situeert zich ten zuiden van de stads kern van Kortrijk, tussen de Cannaertstraat in het noorden en Marionetten in het oosten. Het plangebied is min of meer rechthoekig gevormd, de totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 5114m². Tot voor kort was de noordelijke zone (langs de Cannaertstraat) van het plangebied bebouwd, de rest maakt deel uit van een tuin met grasland en bomen, toebehorend aan bebouwing. Recent is de bebouwing afgebroken (zie figuur 23, orthofoto 2016).

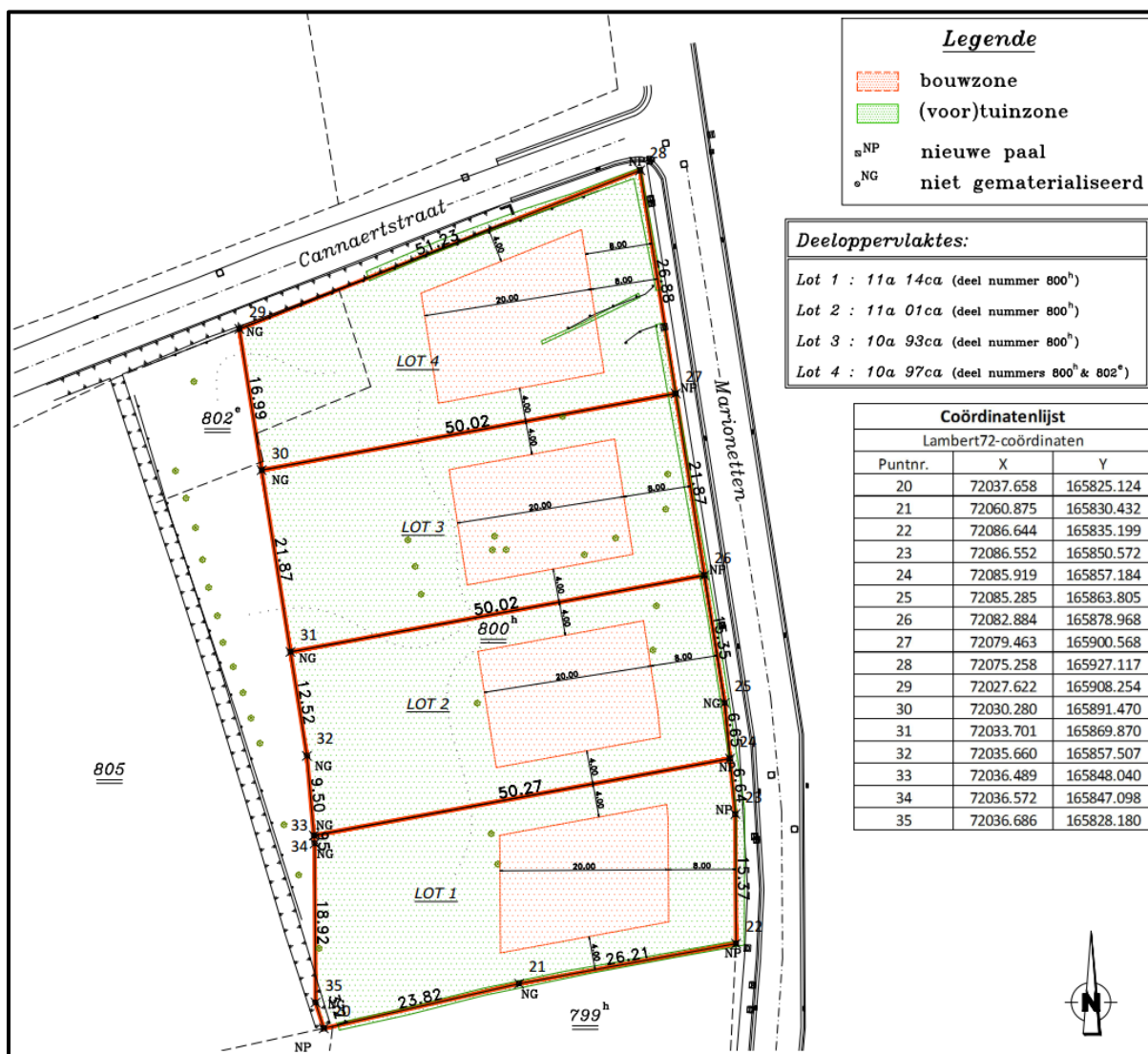

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

De geplande werken omvatten het verkavelen van het terrein (5114m²) in vier woonkavels die dwars georiënteerd zullen worden op Marionetten (zie figuur 2). De maximaal bebouwbare oppervlakte voor de woning en eventuele bijgebouwen bedraagt maximum 250m² per kavel. Minimaal 30% van de kavels moet uit groenzone bestaan. Tussen de achterlijn en de bouwzone moet tevens een minimale afstand van 20m behouden blijven.

De geplande werken zullen het bodemarchief wellicht deels verstoren binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat ter hoogte van de bouwzones het bodemarchief volledig vernield zal worden. Ook kan verwacht worden dat de zone tussen de gebouwen en Marionetten verstoord zal worden door de aanleg van rioleringen en nutsleidingen. Het westelijk deel van het plangebied daarentegen zal wellicht niet verstoord worden, aangezien het stedenbouwkundig voorschrift voorschrijft dat minimum 20m afstand tussen de gebouwen en de achterlijn van de kavel van bebouwing gevrijwaard moet worden.

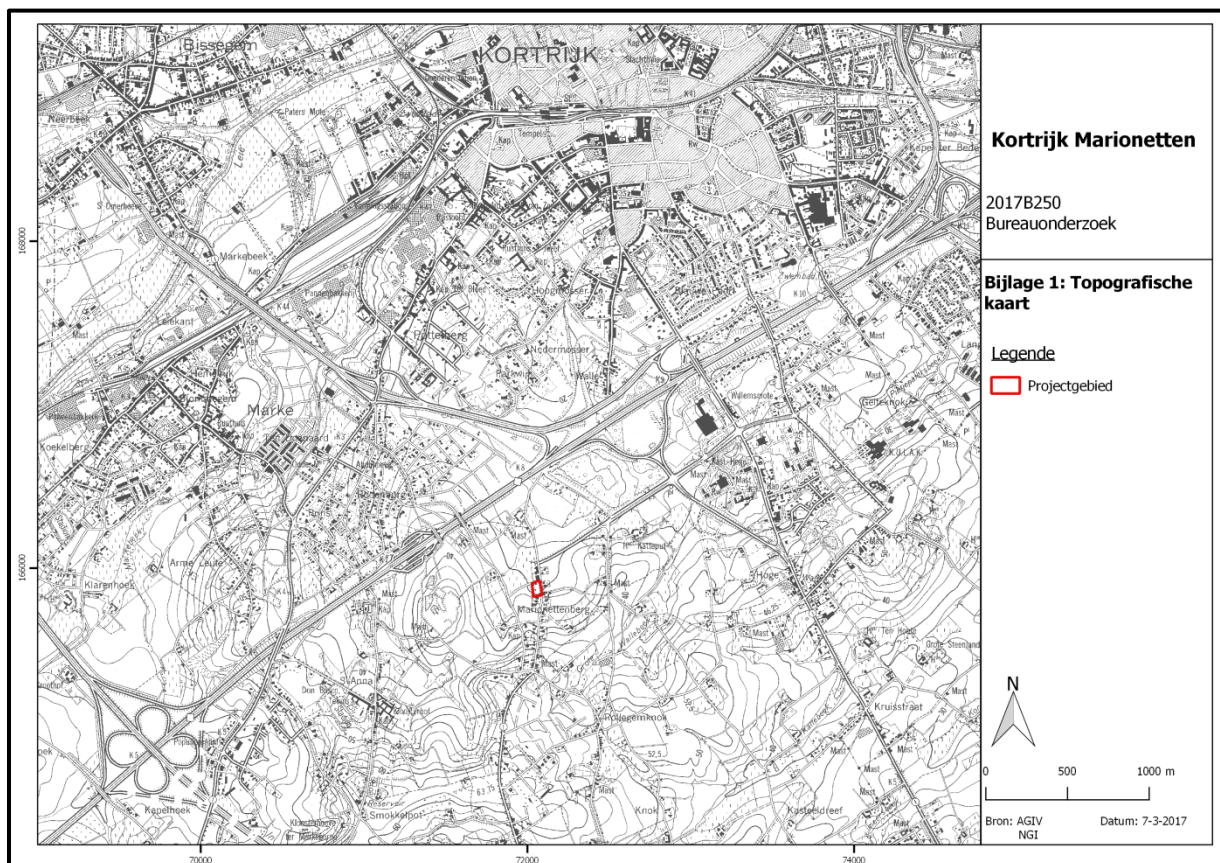
Figuur 2 Uitsnede uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer). De volgens het stedenbouwkundige voorschrift toegestane bouwzone zijn binnen de kavels aangeduid.

2.3. Landschappelijke ligging

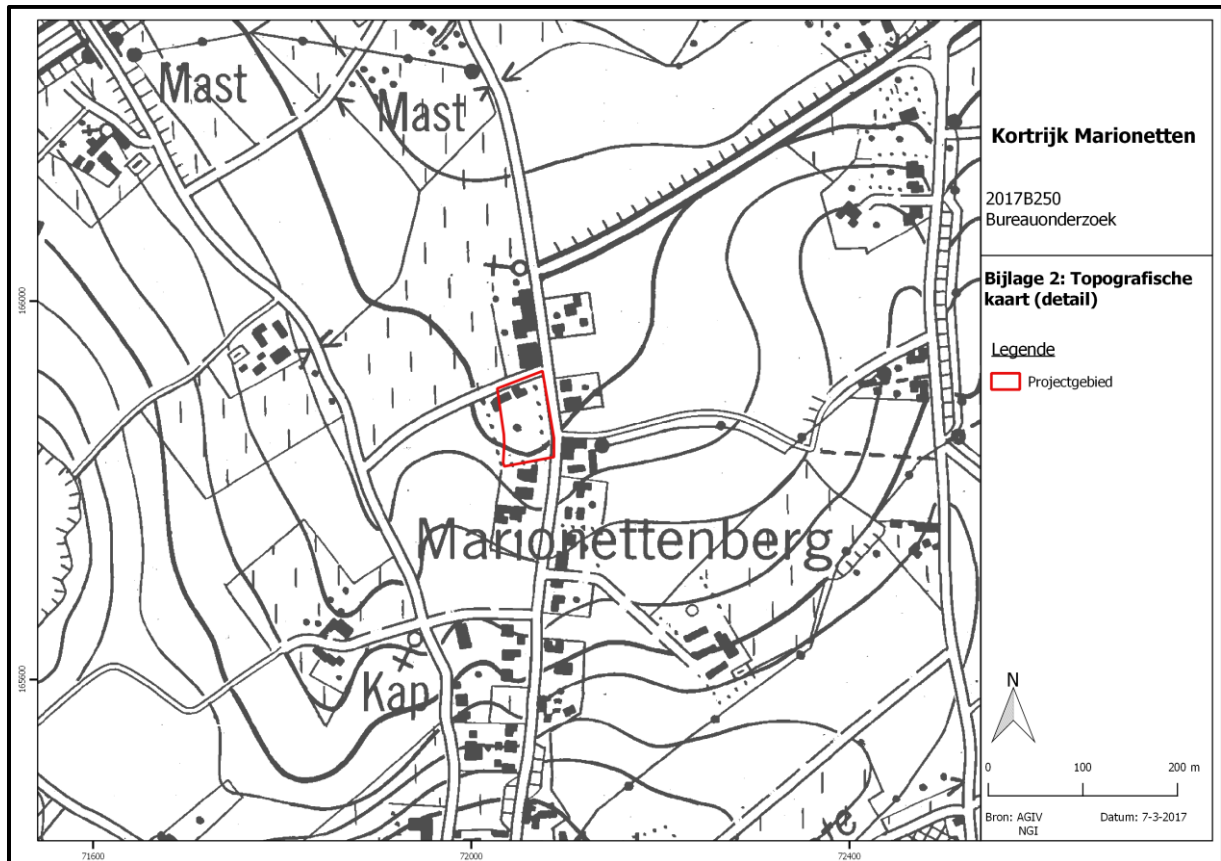
2.3.1. Topografische situering

Het projectgebied bevindt zich op het grondgebied van de stad Kortrijk. Kortrijk is gelegen in het zuiden van de provincie West-Vlaanderen en bestaat naast de stad zelf nog uit de deelgemeenten Bissegem, Heule, Bellegem, Kooigem, Marke, Rollegem en Aalbeke. Buurgemeenten zijn Kuurne, Harelbeke, Zwevegem, Sint-Denijs (Zwevegem), Spierre (Spiere-Helkijn), Dottenijs en Lowingen (beiden deelgemeenten van Moeskroen), Rekkem en Lauwe (beiden deelgemeenten van Menen), Wevelgem en zijn deelgemeente Gullegem, Sint-Eloois-Winkel (Ledegem) en Lendelede.

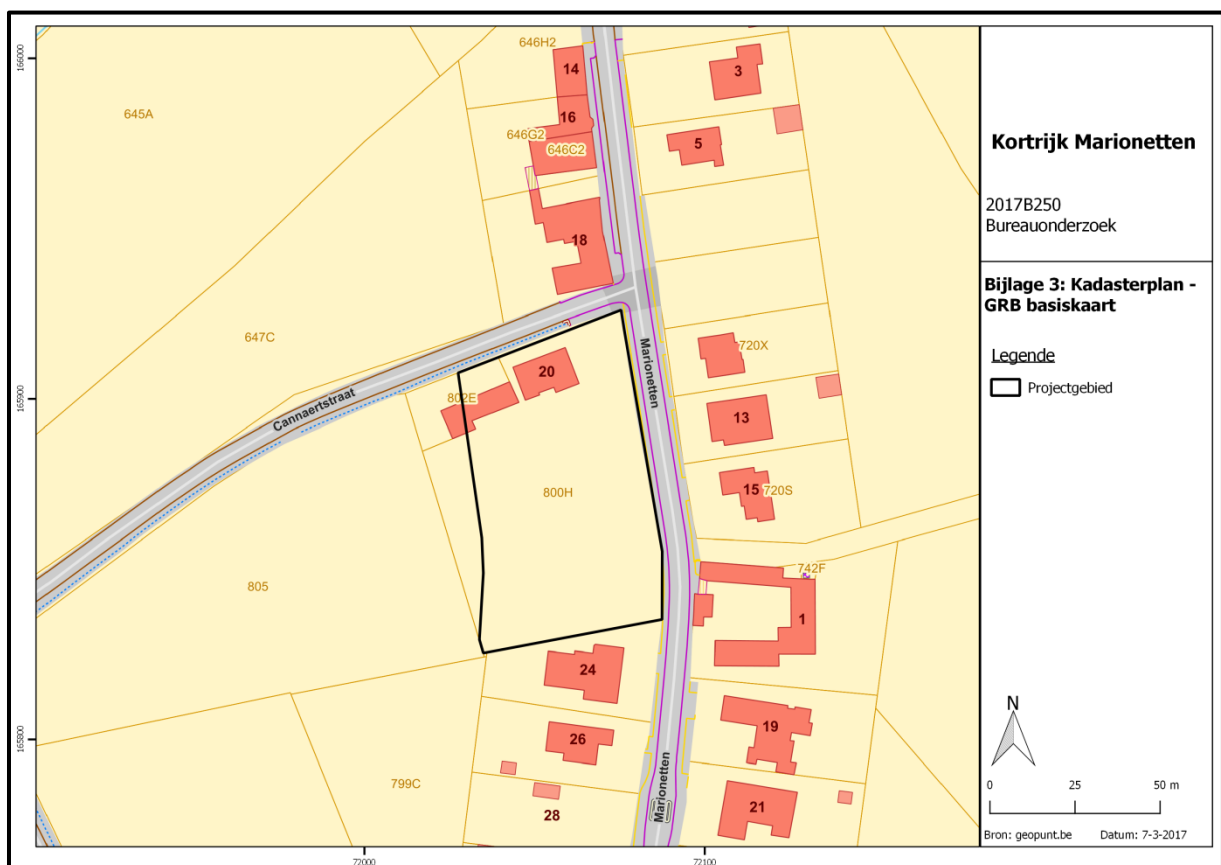
Het plangebied is gelegen in landelijk gebied ten zuiden van de eigenlijke stad van Kortrijk. Een 600m tal ten noorden loopt de autostrade E17 die Antwerpen, Gent, Kortrijk en Rijsel met elkaar verbindt. Langs noordelijke zijde wordt het plangebied begrensd door de Cannaertstraat, ten oosten door Marionetten. De kadastrale percelen die in het plangebied gelegen zijn, zijn terug te vinden onder Kortrijk afdeling 1, sectie E, percelen nr. 800H (partim) en 802E (partim) (zie figuur 5).

Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

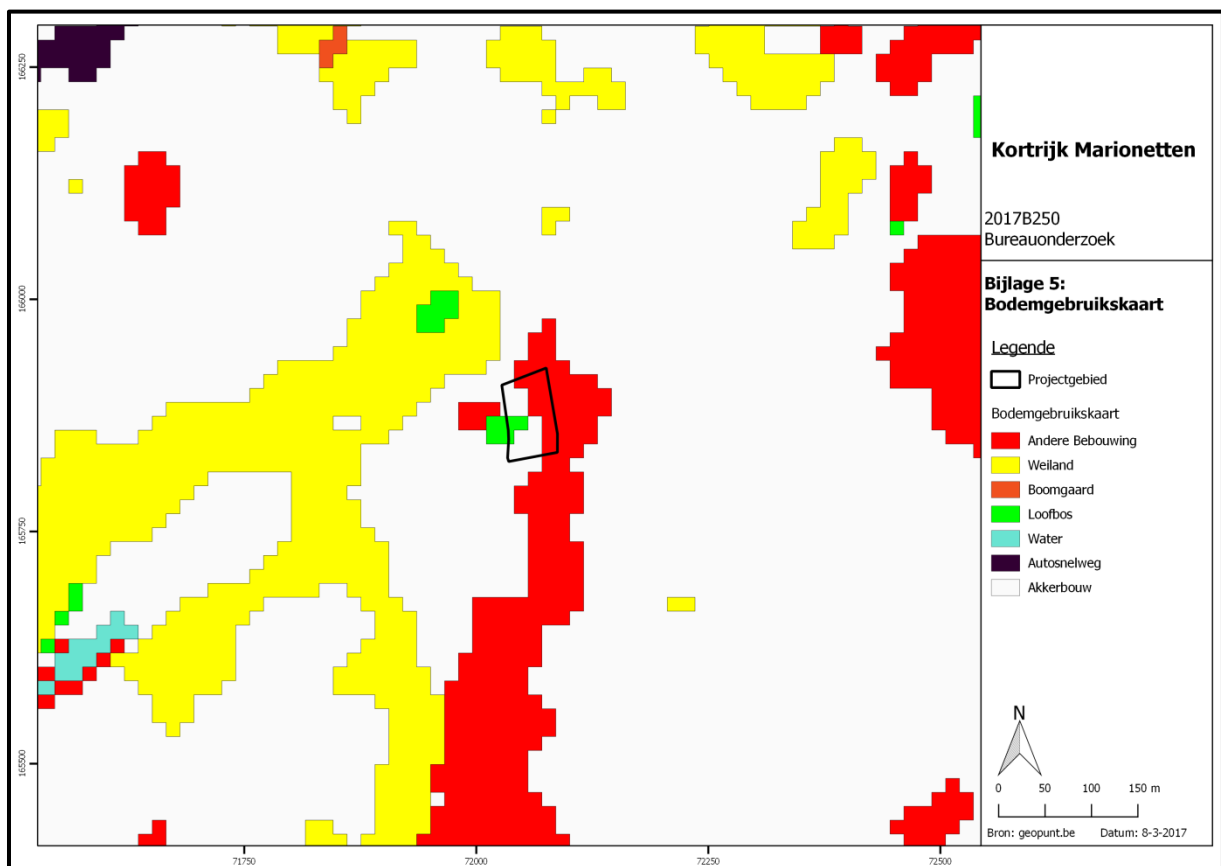

Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be).

Op de bodemgebruikskaat van 2001 staat het gebied onderverdeeld in drie types. Het eerste type betreft ‘Andere bebouwing’. Dit type geeft gebieden aan die voor het grootste deel worden bedekt door structuren zoals gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene delen en open bodem, tussen 30 en 80% is verhard. Het grootste deel van de bodem wordt ingedeeld als ‘Akkerbouw’, een bodem die gebruikt wordt in één of ander rotatiesysteem waarbij jaarlijks gewassen worden geoogst, inclusief braakland. Een klein deel wordt gekarteerd als ‘Loofbos’, een classificatie die gebruikt wordt voor vegetatie die voornamelijk uit loofbomen bestaat. De huidige toestand kan echter best geïllustreerd worden aan de hand van figuur 23 (luchtfoto 2016, zie verder), hierop is te zien dat het plangebied bestaat uit voormalig tuingebied: grasland, struikgewas en bomen. Bebouwing is niet meer aanwezig, de twee gebouwen in het noorden van het plangebied zijn reeds gesloopt.

Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaat met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

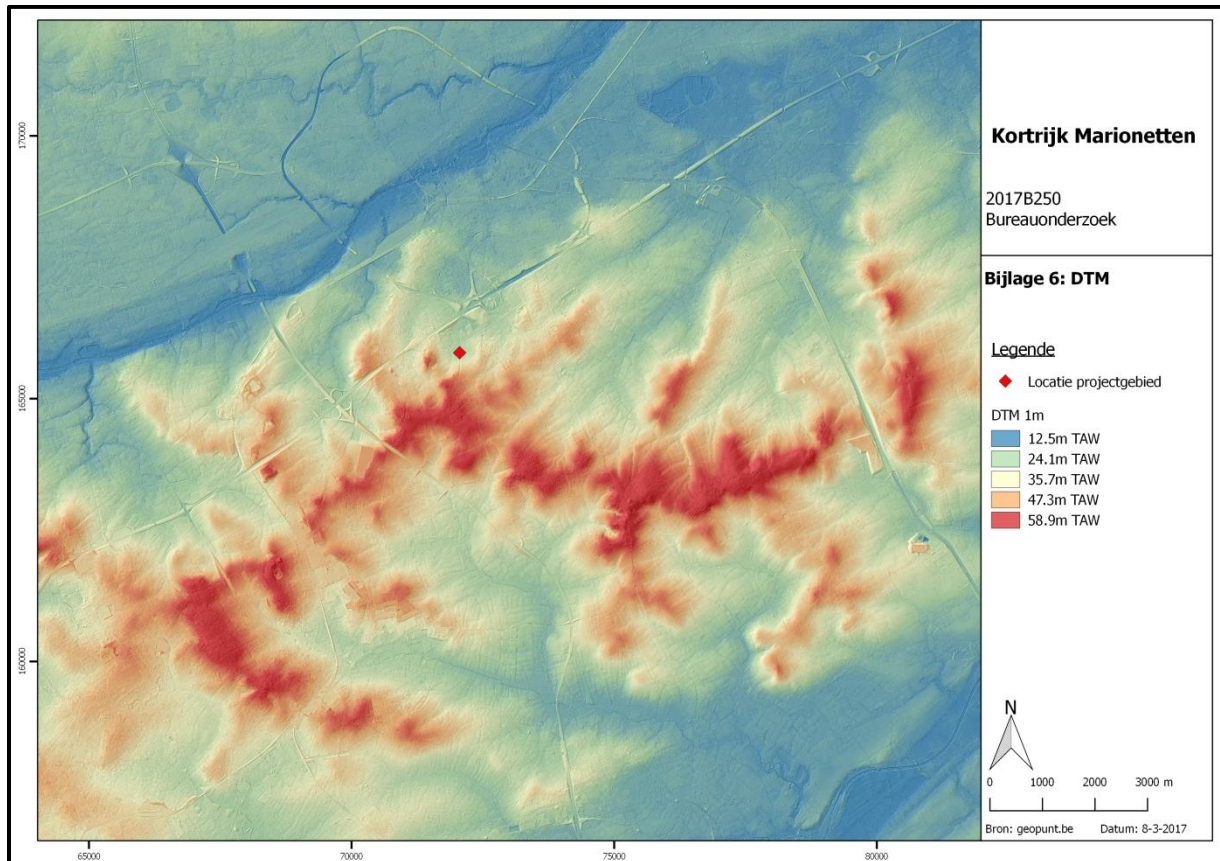
Het plangebied bevindt zich in het Leiebekken, op de grenszone van de overgang van de vallei van de Leie naar de golvende heuvelzone die gelegen is tussen de Leie en de Schelde. De waterscheidingskam tussen beide rivieren wordt gevormd door de topzone van die heuvels, die loopt van Bellegem over Otegem, Tiegem naar Kruishoutem.⁶ Het gebied tussen de heuvelrug en de vlakte van de Leie bestaat overwegend uit zandleemgronden. Een 750m ten oosten van het plangebied loopt de Grote Wallebeek, die de afwatering naar de Leie maakt. De Leie zelf stroomt een drietal kilometer ten noordwesten van het plangebied. Op het Digitaal Terreinmodel is bovenstaande beschrijving duidelijk af te lezen. De toppen van de heuvelzone situeren zich op ca. +65 tot +70m TAW, de Leievallei kent een peil van +12m tot +20m TAW. Het plangebied zelf kent een peil dat zich tussen de +28 en +29m TAW bevindt en is lager geleden dan de zones ten westen, oosten en zuiden van het plangebied. Ten westen van het plangebied is kleine heuvel gelegen (de Marionettenheuvel) die een hoogte van ca. +56m TAW bereikt.

Voor het plangebied werden twee hoogteprofielen bepaald. Hoogteprofiel 1 toont dat het plangebied afhelt van zuidelijke naar noordelijke richting. De zuidelijke perceelsgrens van het plangebied markeert tevens een scherpe grens: het plangebied kent hier een peil van ca. +29,5m TAW terwijl het perceel net ten zuiden een hoogte kent van +30,8m TAW. Dit hoogteverschil van ca. 1,3m wijst op een antropogene beïnvloeding van het reliëf. Het DTM doet vermoeden dat het plangebied wellicht enigszins afgegraven is en de zone ten zuiden ervan ietwat opgehoogd is. Hoogteprofiel 2 toont dat het plangebied reliëf stijgt van west (ca. +28m TAW) naar oost (ca. +29,4m TAW).

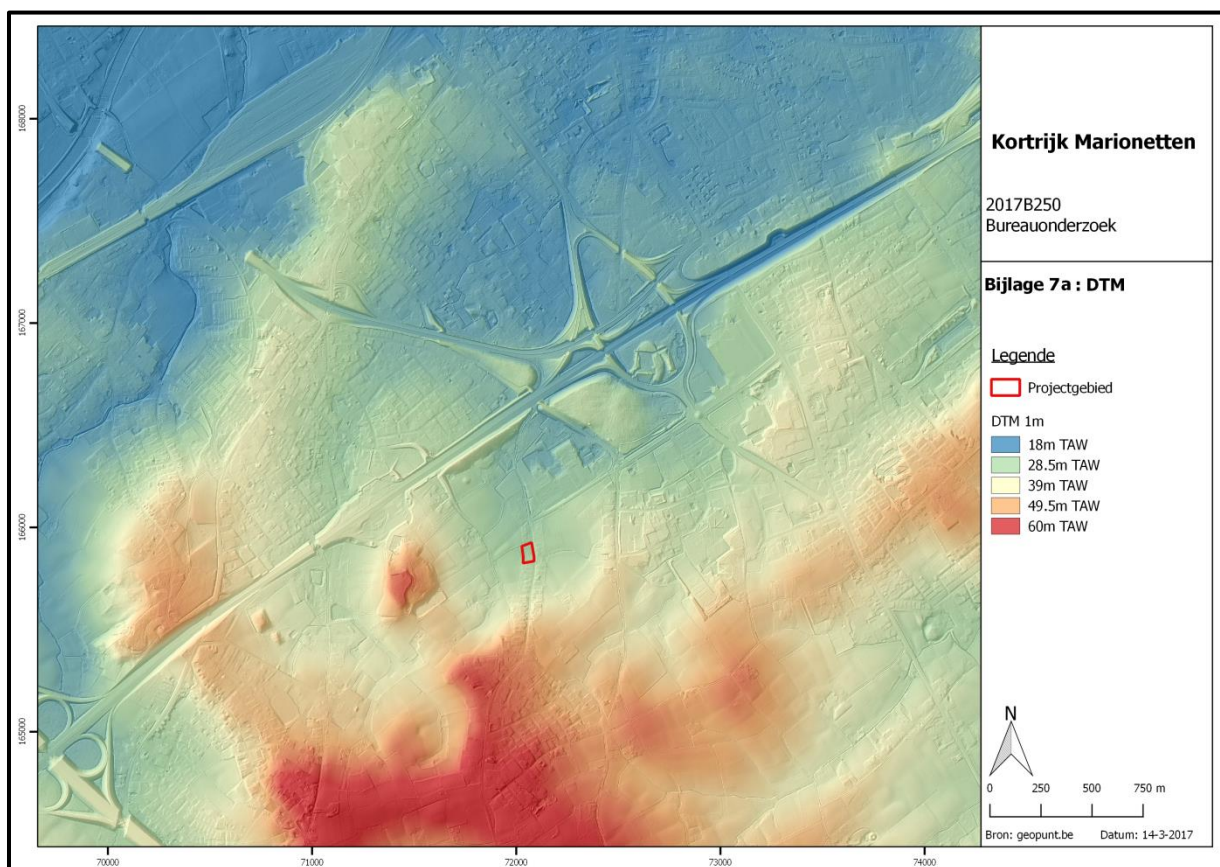
De potentiële bodemerosiekaart geeft een klasse-indeling van de totale potentiële erosie van een bepaald perceel weer. Op de potentiële bodemerosiekaart is geen informatie over het plangebied te vinden (zie figuur 10). De meest nabijgelegen percelen waar wel informatie over bestaat zijn gekarteerd als zeer laag, laag en medium. In de iets ruimere omgeving komen echter ook hoge en zeer hoge risicozones voor. De totale potentiële erosie houdt onder meer rekening met het bodemtype, de hellingslengte en de hellingsgraad⁷. Gezien het plangebied zelf weinig helling vertoont zal het bodemerosie potentieel voor het plangebied wellicht eerder als laag omschreven kunnen worden.

⁶ BOGEMANS F. 2007

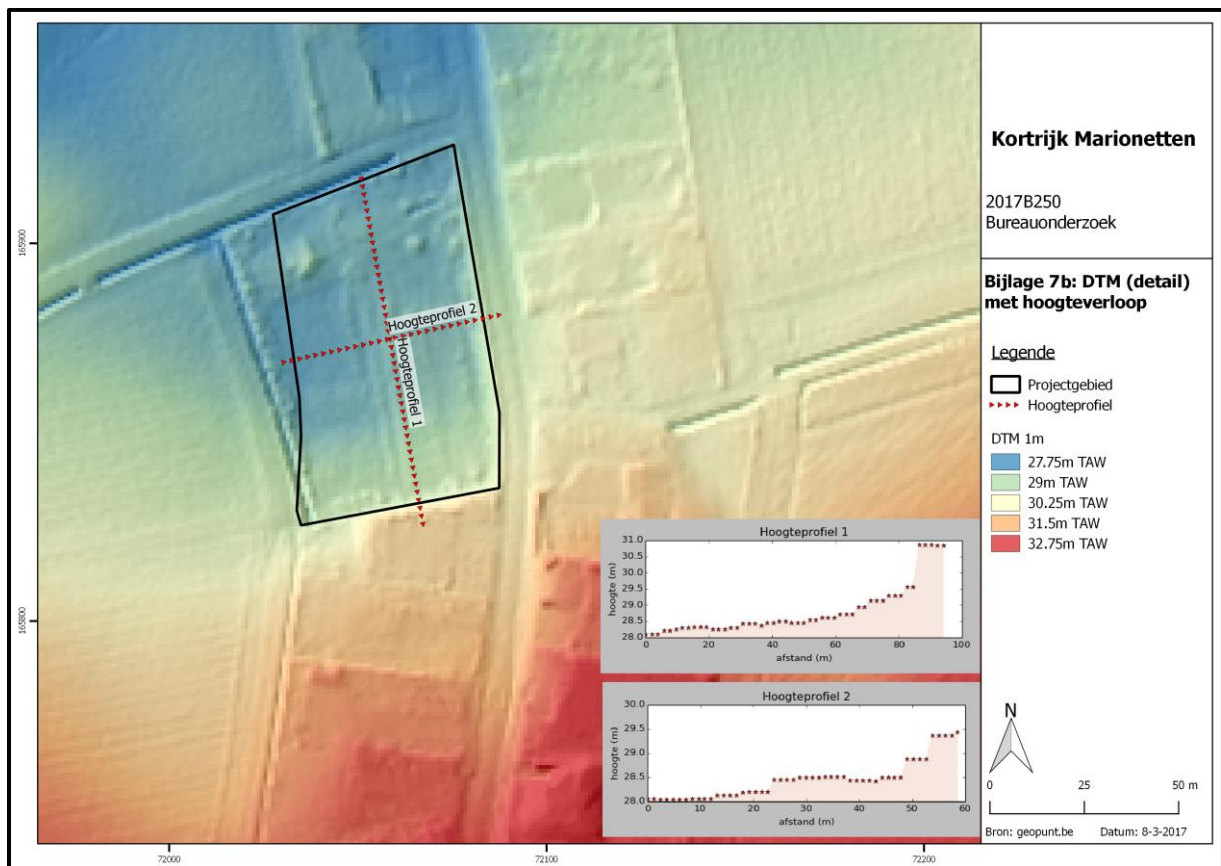
⁷ Dov.vlaanderen.be.

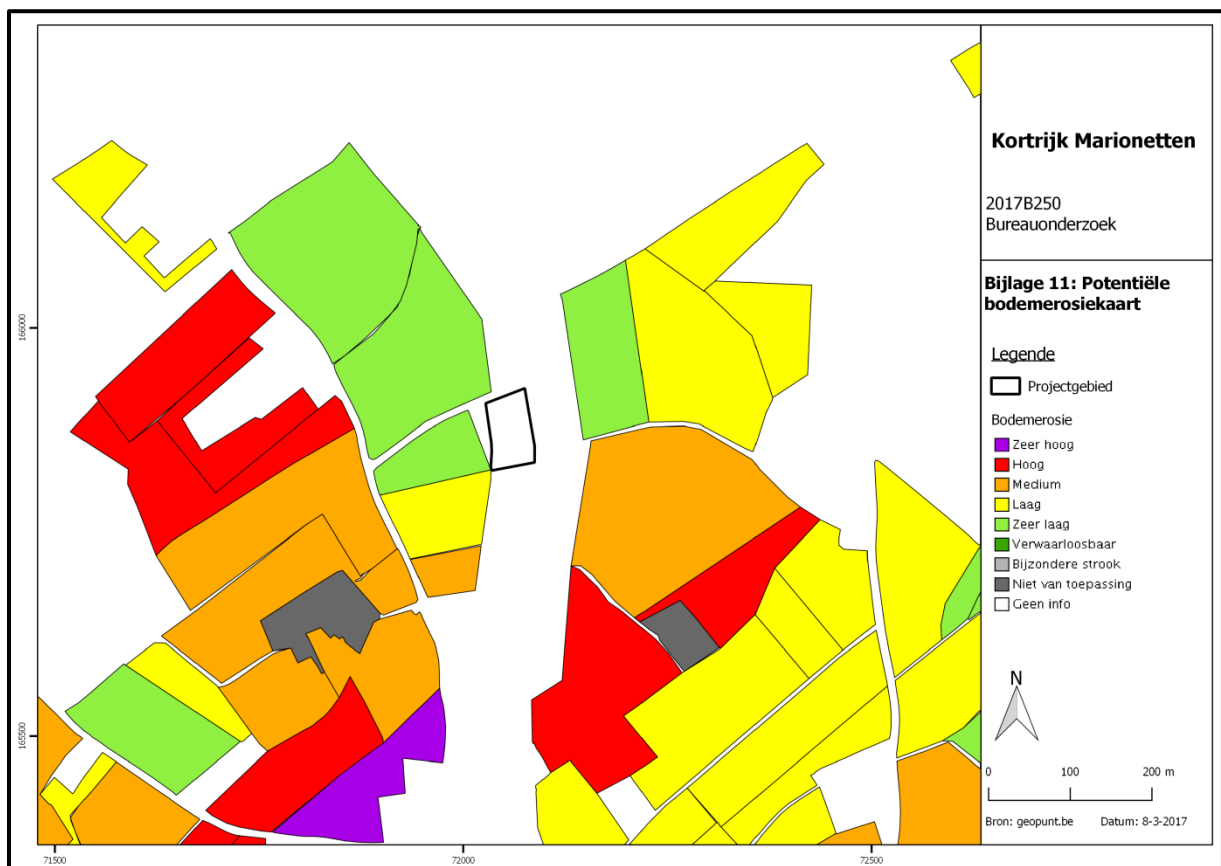
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Gedetailleerder zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel met de twee hoogteprofielen (bron: archeopunt.be).

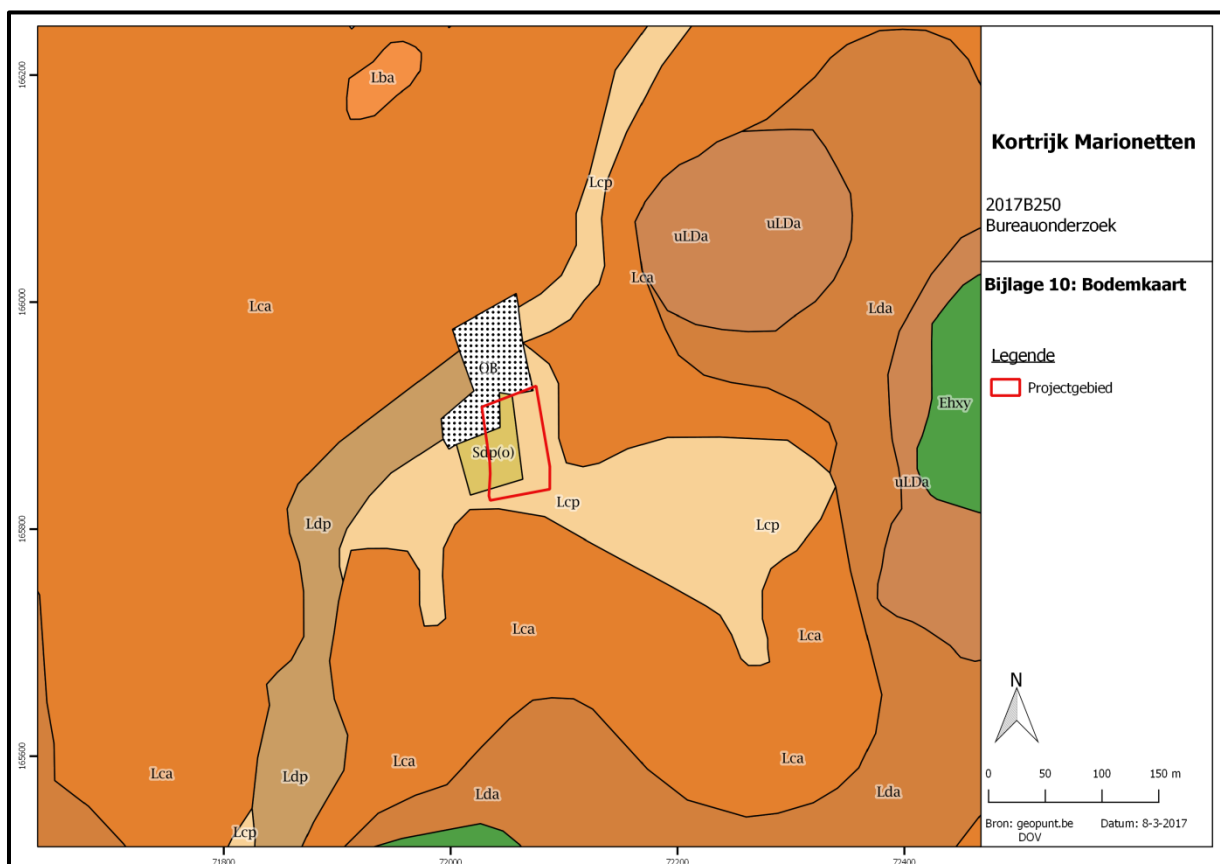
Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Het plangebied bevindt zich in de Zandleemstreek. Binnen de grenzen van het plangebied worden drie bodemtypes aangegeven. Het meest noordelijke deel staat gekarteerd als bebouwde zone of het type OB. Wellicht zal de oorspronkelijke bodem eenzelfde typering kennen als het westelijke deel van het plangebied, dat aangegeven wordt met het bodemtype Sdp(o). Het betreft matig natte, matig gleyige lemig zand, zonder profielontwikkeling en met een sterke antropogene invloed. Roestverschijnselen beginnen op 40-60cm diepte. De waterhuishouding is goed in de zomer, plaatselijk te nat in de winter.

Het oostelijk deel van het plangebied is aangeduid als Lcp, en kan omschreven worden als een matig droge, zwak gleyige zandleembodem zonder profielontwikkeling. Deze gronden worden geassocieerd met profielen met een verbrokkelde textuur B horizont. De gleyverschijnselen beginnen op een diepte van 80-120cm. Het zijn te natte bodems in de winter, die echter gunstig zijn in de zomer, en die geschikt zijn voor de meeste gewassen.

Gezien het erosiepotentieel van de omliggende percelen rond het plangebied, op de hellingen ten zuiden, westen en oosten die min of meer afhellen naar het plangebied toe is het goed mogelijk dat zich een pakket colluvium bevindt op het plangebied.

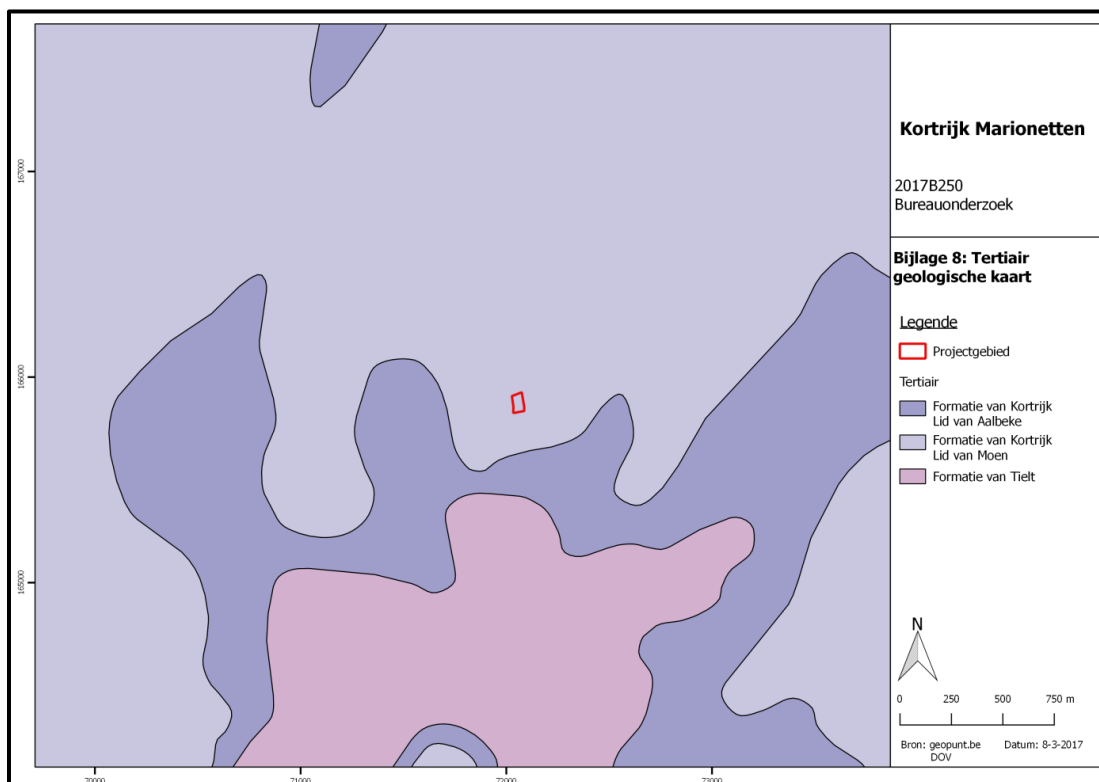
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

De tertiaire ondergrond ter hoogte van het plangebied wordt gevormd door de Formatie van Kortrijk, en meer bepaald het Lid van Aalbeke. Figuur 12 geeft de tertiair geologische kaart weer. De Formatie van Kortrijk is een essentieel mariene afzetting die voornamelijk uit kleiige sedimenten bestaat waarin weinig macrofossielen voorkomen. De Formatie kan een dikte van 100m bereiken en rust op de Formatie van Landen. Het Lid van Aalbeke is een homogene mariene afzetting die nagenoeg uitsluitend uit zeer fijnsiltige klei zonder zandfractie bestaat. Door Franse auteurs wordt het lid omschreven als "Argile de Roncq".⁸ De formatie van Kortrijk werd gevormd in het vroeg Eoceen.

De Quartair geologische kaart geeft aan dat de ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit type 1, dat als volgt omschreven kan worden: er zijn geen holocene en/of tardiglaciale afzettingen aanwezig bovenop de Pleistocene sequentie, die gevormd wordt door eolische afzettingen van zand tot silt van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen), en mogelijk nog Vroeg-Holocene (code **ELPw**). Mogelijk kunnen ook hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**) aanwezig zijn.⁹ Het Quartaire pakket ter hoogte van het plangebied is ca. 4,3 - 6,3m dik¹⁰.

De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

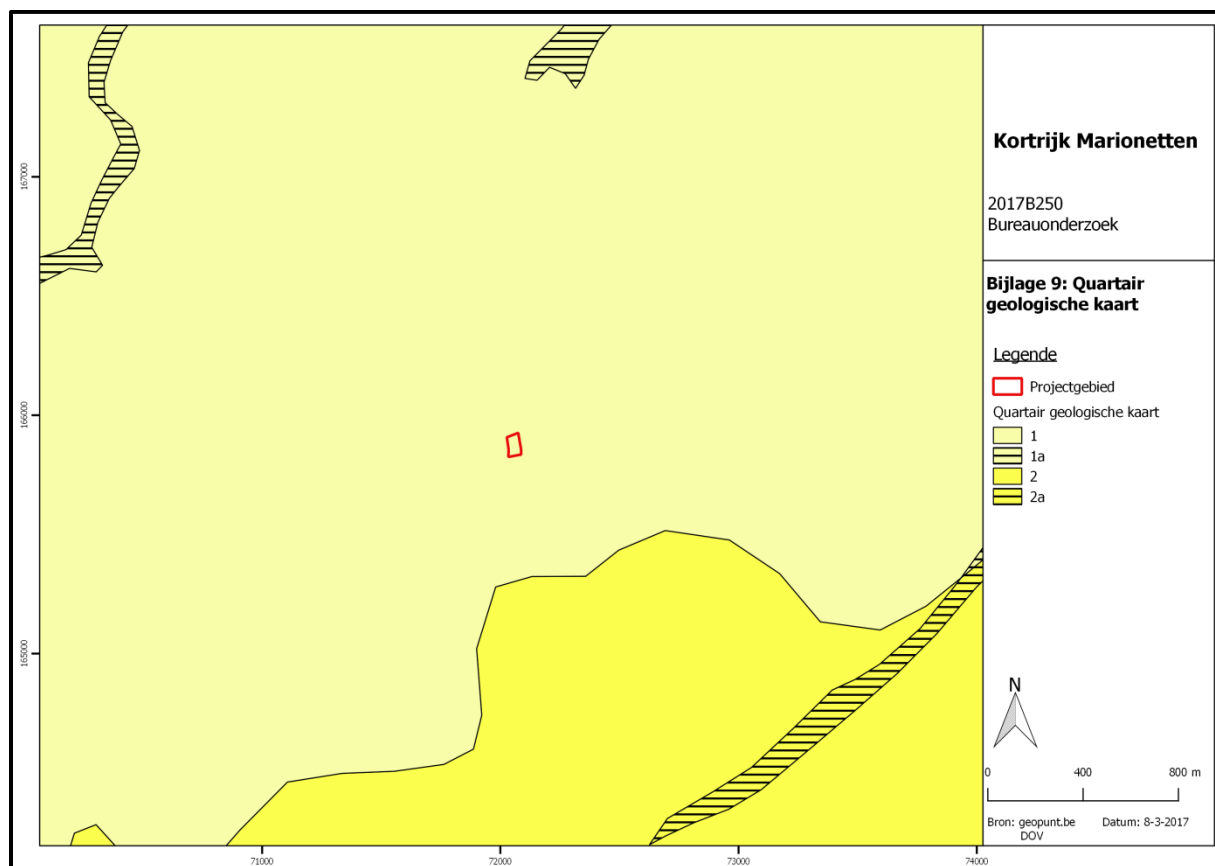

Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

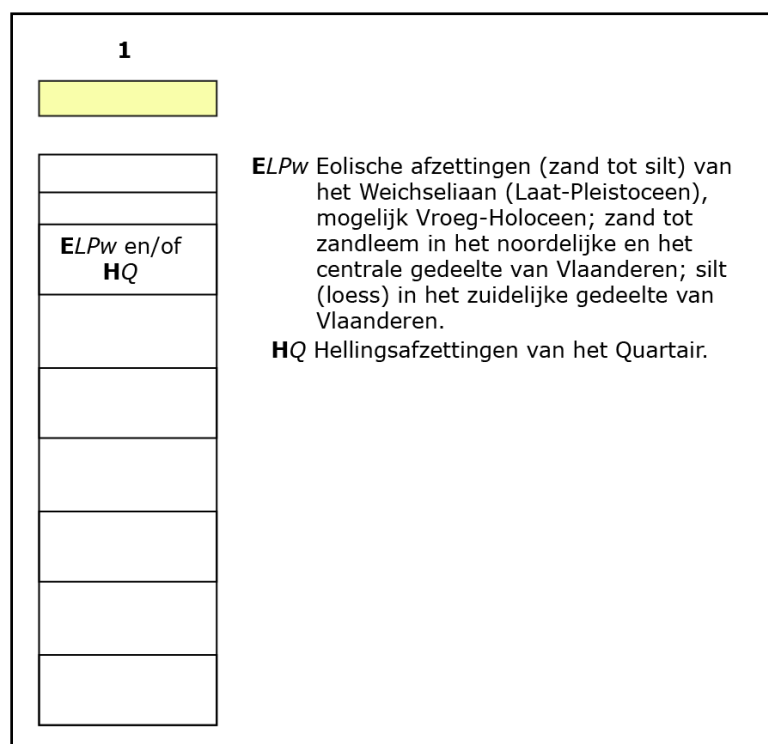
⁸ JACOBS et al. 1999.

⁹ BOGEMANS 2008

¹⁰ Dov.vlaanderen.be

Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 14 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (naar Bogemans 2008).

2.4. Historische situering¹¹

De oudste vondsten in de omgeving van Kortrijk dateren uit het epipaleolithicum, daarnaast getuigen vondsten uit het mesolithicum en neolithicum dat het gebied bewoond werd in de steentijden. Ook attesteren enkele vondsten menselijke aanwezigheid in de metaaltijden.

In de Romeinse periode ontwikkelt zich in de eerste eeuw n. Chr. een vicus te Kortrijk, op beide oevers van de Leie. Het is niet duidelijk of de plaats dan al met de naam 'Cortariacum' gekend is, de eerste vermelding daarvan dateert pas uit de 4de of 5de eeuw n. Chr. wanneer een ruitereenheid als de 'Milites Cortarocenses' benoemd wordt. De vicus ontstaat op de plaats waar de Leie een bocht maakt met een oversteekmogelijkheid en op het kruispunt van de baan Bavay-Doornik-Oudenburg met een baan die van Rijsel via de Marksesteenweg, Magdalenastraat, Rijselstraat, de Grote Markt langs de Gentsesteenweg richting Gent loopt. Op de linkeroever strekt de vicus zich uit over een lengte van ca. 250m op de oost-west as, en een lengte van 500m van noord naar zuid. Op de rechteroever strekt de oever zich uit over een afstand van 1150m van oost naar west. Vanaf het midden van de derde eeuw wordt de vicus gedeeltelijk verlaten, en beperkt het grondgebied zich tot een oppervlakte van ca. 7ha op de rechteroever van de Leie.

Vermoedelijk ontwikkelde het Romeinse Kortrijk zich vervolgens tot een vroegmiddeleeuwse bewoningskern, waarbij het onder de Merovingische vorsten tot municipium benoemd werd. Tijdens de 7^e eeuw kwam een christianisatiegolf waarbij verschillende kapellen in de regio opgericht worden, waaronder een kapel waar later de proosdij van Sint-Amand ontstaat en een kapel ter ere van Sint-Maarten waar later de Sint-Maartenskerk zou uit ontstaan. Tijdens de heerschappij van Karel de Kale bevindt zich een muntatelier in Kortrijk: er worden munten geslaan met de beeltenis van Karel de Kale met het opschrift 'Curtiaco'. In 847 wordt door hem 30ha van het grafelijk domein geschonken aan de Sint-Amundsabdij. Jaarboeken van de Sint Pietersabdij melden dat in de winter van 880-881 door de invallende Noormannen een winterkwartier opgeslagen zou zijn in Kortrijk. Het zou gaan om een halfcirkelvormig kamp op de zuidelijke Leieoever, dat begrensd werd door de huidige Leiestraat, de boogvormige zijde van de Grote Markt en de zuidelijke begrenzing van het begijnhof.

Bij de opdeling van het graafschap Vlaanderen in kasselrijen door graaf Boudewijn IV was Kortrijk initieel nog afhankelijk van Doornik, in 1071 wordt Kortrijk echter een onafhankelijke kasselrij. De grafelijke burcht was gelegen ter hoogte van de huidige Onze-Lieve-Vrouwestraat en Groeningestraat. Het 'Oppidum Cortracense', het geheel van de burcht en de agglomeratie, situeert zich ten zuiden van de Leie en wordt ten zuiden en oosten begrensd door een zijarm van de Klakkaardsbeek. Op het eind van de 12de eeuw wordt begonnen met de bouw van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in de boomgaard van het kasteel. Ongeveer tegelijkertijd wordt op de Overleie, buiten de Leiepoort, het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal gebouwd. Midden 13de eeuw schenkt gravin Johanna een deel van het grafelijk domein aan de begijnen, in 1280 wordt het begijnhof gebouwd. Eind 13de eeuw wordt de Sint-Maartenskerk herbouwd.

Langs de markt bevond zich het burgerlijk en handelscentrum van Kortrijk. Hier bevindt zich de halle, die voor het eerst wordt vermeld in de eerste helft van de 13de eeuw. In de 12de eeuw verkreeg

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Kortrijk, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121715> (geraadpleegd op 14 maart 2017).

Kortrijk het stadsrecht, waardoor het ook een eigen schepenbank kreeg. Het eerste stadshuis bevond zich in de Rijselstraat. Ondertussen breidde Kortrijk ook uit ten noorden van de Leie. In de 13de eeuw kreeg de stad een eigen omwalling met oorspronkelijk drie stadspoorten (Rijselpoort, Steenpoort en Doornikpoort), nadien werden nog vier andere poorten opgericht.

Het economisch leven was in Kortrijk, net als andere Vlaamse steden, voornamelijk gestoeld op de wol- en lakennijverheid en in mindere mate de linnennijverheid. Zeker in de 13de eeuw kent de productie en handel van laken een bloei. Door politieke en economische moeilijkheden loopt de productie in de 14de eeuw beduidend terug. Ten tijde van het conflict van de Vlaamse graaf met de Franse kroon werd Kortrijk ook ingenomen door de Fransen in 1297, waarna er een Frans garnizoen werd gelegd. In 1300-1301 werd een dwangburcht gebouwd, die zich bevond in het noordoosten van het huidige stadscentrum (ter hoogte van de huidige Leie-, Handboog-, en Guido Gezellestraat en het Deken Zegerplein). Tijdens de Guldensporenslag, gewonnen door de Vlamingen, werd vanuit het door de Fransen bezette burcht verscheidene gebouwen in brand gestoken (waaronder het begijnhof). In de 14de eeuw ontwikkelt zich een nieuwe woonkern op de noordelijke oever van de Leie, in de omgeving van het Onze-Lieve-Vrouwehospitaal. In 1340 werd gestart met het graven van de nieuwe Leie. Na de slag van Westrozebeke in 1382, in de context van de Gentse Opstand, werd de stad geplunderd door Bretoense soldaten, dat een enorme stadsbrand tot gevolg had waarbij ondermeer het kasteel, het begijnhof en de Sint-Maartenskerk zwaar beschadigd raakten. In 1385 werd de stad haar oude vrijheden teruggeschonken. Hertog Filips de Stoute gaf toelating de stadsversterking uit te breiden. Ook gaf hij de opdracht een nieuw kasteel te bouwen langs de Leie in het westen van de stad, waar de huidige Kasteelkaai en Belfaststraat uitlopen op de Vismarkt. In 1411 schenkt opvolger Jan Zonder Vrees de gronden en ruïnes van de grafelijke burcht aan de kannuniken. De kasteelgracht wordt gedempt, nieuwe straten worden aangelegd (onder meer de Onze-Lieve-Vrouwestraat, Handboogstraat, Konventstraat, Guido Gezellestraat en de Pieter de Cockelaerstraat) en de erlangs gelegen gronden worden verpacht. Later in de 15de eeuw wordt de stad verder uitgebreid en worden de eerste stenen huizen opgericht. In het eerste kwart van de 15de eeuw bereikt de Kortrijkse draperie een hoogtepunt, die echter gevolgd wordt door een zware depressie in 1472 als gevolg van een gebrekkige invoer van Engelse wol en/of binnenlandse moeilijkheden.

In de eerste helft van de 16de eeuw kende de stad opnieuw een economische bloei, die vooral te danken was aan de linnenindustrie en zich vertaalde in een grote bouwactiviteit. Kortrijk bleef gespaard van de Beeldenstorm, maar in 1578 werd bij de overname van de stad door Gentse calvinisten tal van vernielingen aangericht. Tijdens hun kortstondig bestuur tot 1580, breidden ze de versterking van Kortrijk verder uit. De nieuwe vestiging werd voltooid onder bewind van de katholieke Spaansgezinde malcontenten. Bij de verdrijving van de calvinisten trokken vele textielarbeiders weg uit de stad. In combinatie met een hevige pestepidemie in de vroege jaren '80 van de 16de eeuw zorgde dit voor een economische inzinking. In de late 16de en 17de eeuw kende de stad een heropbloei, door een specialisatie in fijn linnen, damast en batist.

Tijdens de tweede helft van de 17de eeuw had Kortrijk sterk te lijden onder geopolieke strubbelingen: in 1646 werd het door de Fransen ingenomen, in 1648 opnieuw door de Spanjaarden. In 1667 wordt de stad opnieuw veroverd door het Franse leger. Met de vrede van Aken in 1668 wordt Kortrijk Frans grondgebied. In het kader van verdedigingswerken wordt het noordelijk deel van de wijk Overbeke daarop gesloopt. Een decennium later valt Kortrijk opnieuw in Spaanse handen, waarna de Fransen

het terugveroveren. Bij de wapenstilstand van Regensburg (1884) wordt de stad overgedragen aan de Spanjaarden. Bij de overdracht worden alle stadsversterkingen afgebroken, met uitzondering van de stadspoorten en Broeltorens. In de beginfase van de Negenjarige Oorlog (1688-1697) wordt de stad opnieuw ingenomen door het Franse Leger en worden verdedigingswerken gestart. De Vrede van Rijswijk in 1697 moeten de Fransen de stad opnieuw verlaten, waarbij ze wederom de gebouwde versterkingen vernielden.

Na de Spaanse Succesieoorlog in het begin van de 18de eeuw komen de Zuidelijke Nederlanden onder het bewind van de Oostenrijkse Habsburgers en worden een aantal openbare werken uitgevoerd. Er worden steenwegen aangelegd naar Gent, Menen, Doornik en Brugge. Ook worden talloze houten huizen vervangen door stenen exemplaren. Handel en nijverheid, voornamelijk linnenindustrie, herleven. Vanaf de 18de eeuw wordt de Leie gebruikt voor het roten van het vlas, in de 19de eeuw worden rootsloten aangelegd en gebruikt. Tijdens de Oostenrijkse Succesieoorlog valt Kortrijk weer kortstondig in handen van de Fransen. Onder het bewind van Maria Theresia worden alle vestigingen gesloopt. Tijdens de Franse bezetting na de Franse revolutie worden religieuze instellingen gesloten, en worden vele goederen verkocht. In 1814 werden de Fransen verjaagd door Russische en Pruisische troepen. In 1820 wordt in het Verdrag van Kortrijk de definitieve grenzen tussen Frankrijk en het Koninkrijk der Nederlanden vastgesteld. In het tweede kwart van de 19de eeuw ondergaat de streek van Kortrijk een nijverheids crisis door de overgang naar mechanisch gesponnen garen en de belemmering van de invoer van Belgisch linnen door de Franse en Nederlandse overheid. Uiteindelijk komt een beweging tot industrialisering van de textielnijverheid tot stand, waarbij enkele vlasspinnerijen opgericht worden en ontwikkelt zich de katoennijverheid. Ook ontstaan bedrijven die zich specialiseren in het bleken en verven van lijnwaad. In de omgeving van Kortrijk worden steen- en pannenbakkerijen opgericht. Vanaf 1839 worden spoor- en buurtspoorwegverbindingen aangelegd, in 1860 wordt met het kanaal Kortrijk-Bossuit de verbinding tussen Leie en Schelde gerealiseerd.

De economische bloei en de sterke bevolkingsaan groei komt tot een einde met de Eerste Wereldoorlog. Aangezien Kortrijk in het Etappengebied gelegen was van het 4de Duitse leger werden soldaten gelegerd in de stad. De stad had te lijden onder luchtbombardementen en bij de Duitse terugtrekking in 1918 werden de Leiebruggen opgeblazen. Tijdens het interbellum kent voornamelijk de baksteen- en dakpanindustrie een ware bloei. Tijdens de Tweede Wereldoorlog worden opnieuw de Leiebruggen opgeblazen. Vanaf 1943 werd de stad zwaar gebombardeerd, tegen het eind van de oorlog was meer dan een derde van het woningbestand zwaar beschadigd of vernield. Na de tweede Wereldoorlog kent vooral het zuidelijk stadsdeel een sterke expansie. De industrie verlaat meer en meer de binnenstad en vestigt zich op industrieterreinen aan de stadsrand. In de binnenstad zelf worden tal van appartementsgebouwen en burelen opgetrokken. In de fusie van 1977 werd Kortrijk uitgebreid met de deelgemeenten Aalbeke, Bellegem, Bissegem, Heule, Kooigem, Marke en Rollegem.

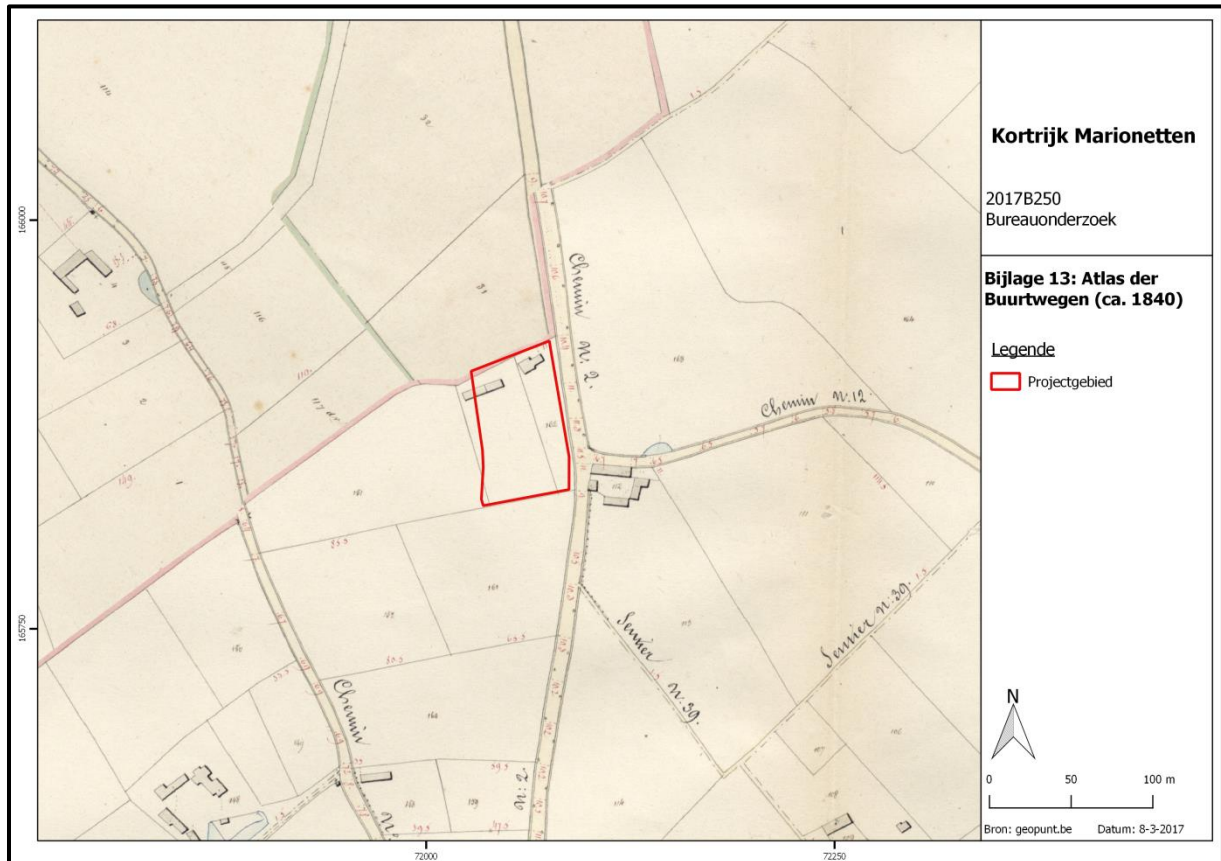
De oudste kaart met voor het plangebied relevante informatie die geraadpleegd kan worden betreft de Ferrariskaart uit de 18de eeuw (1771-1779 ; zie figuur 15). Op deze kaart wordt geen bebouwing aangegeven in het plangebied. De Canaertstraat en Marionetten, de huidige straten die het plangebied langs noord en oostzijde begrenzen, staan reeds aangeduid. De omgeving van het plangebied is duidelijk ruraal, bewoning komt verspreid voor. Ten noordwesten en vlak ten zuiden van het plangebied zijn omgrachte erven aanwezig. De omgrachte erven zijn reeds verdwenen op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840 ; zie figuur 16). Hier staat voor het eerst bewoning aangeduid op het

plangebied, langs de Cannaertstraat. De percelering komt reeds sterk overeen met de huidige percelen. De kaart van Popp (1842-1879 ; zie figuur 17) vertoont hetzelfde beeld, enkel is hierop ook de aanwezigheid van een klein bijgebouwtje centraal in het plangebied af te leiden. De topografische kaart van Vandermaelen (1846-1854 ; zie figuur 18) toont nog steeds de aanwezigheid van twee gebouwen aan de noordzijde van het plangebied (verschuivingen door het georefereren maken dat het plangebied te veel oostwaarts is opgeschoven). Een topografische kaart uit 1883 (zie figuur 19) toont dat het plangebied gelegen is op het erf behorend tot de aanwezige bebouwing. Een loopgravenkaart uit oktober 1918 (zie figuur 20) toont het plangebied ongewijzigd ten opzichte van de topografische kaart uit 1883. Op het plangebied is geen militaire infrastructuur aanwezig, langs de nabijgelegen hoeve ten oosten van het plangebied is wel een barak gelegen (blauwe rechthoek), net als op een omgracht erf ten noorden.

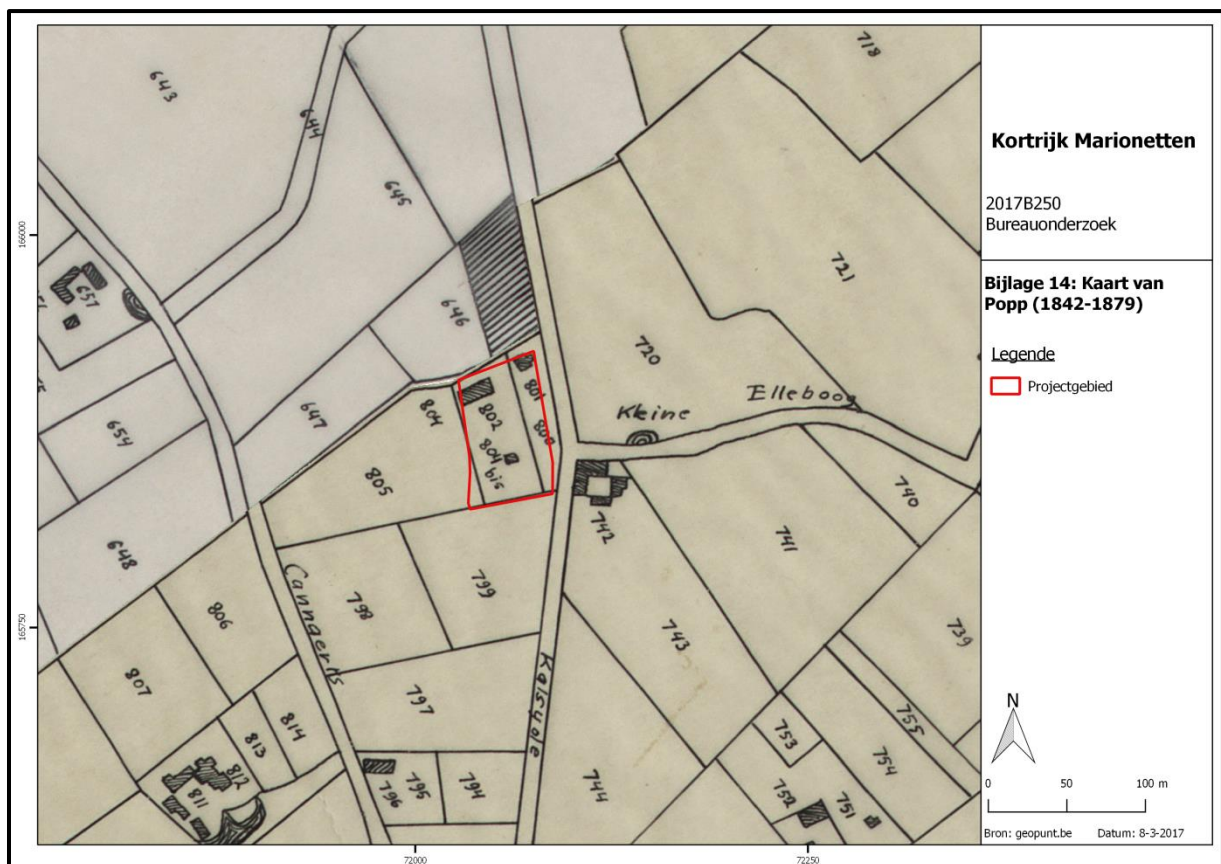
De vroegste luchtfoto betreft een orthofoto uit 1971 (zie figuur 21). De kwaliteit en resolutie is vrij laag, maar toch is te zien dat de bebouwing nog steeds in het noorden aanwezig is, en dat de tuin bestaat uit grasland/bomen. Op een latere en meer gedetailleerde luchtfoto van de periode 1979-1990 kan eenzelfde waarneming gemaakt worden (zie figuur 22). De meest recente orthofoto (2016; zie figuur 23) toont de recent afgebroken bebouwing. Het terrein bestaat uit grasland en bomen.

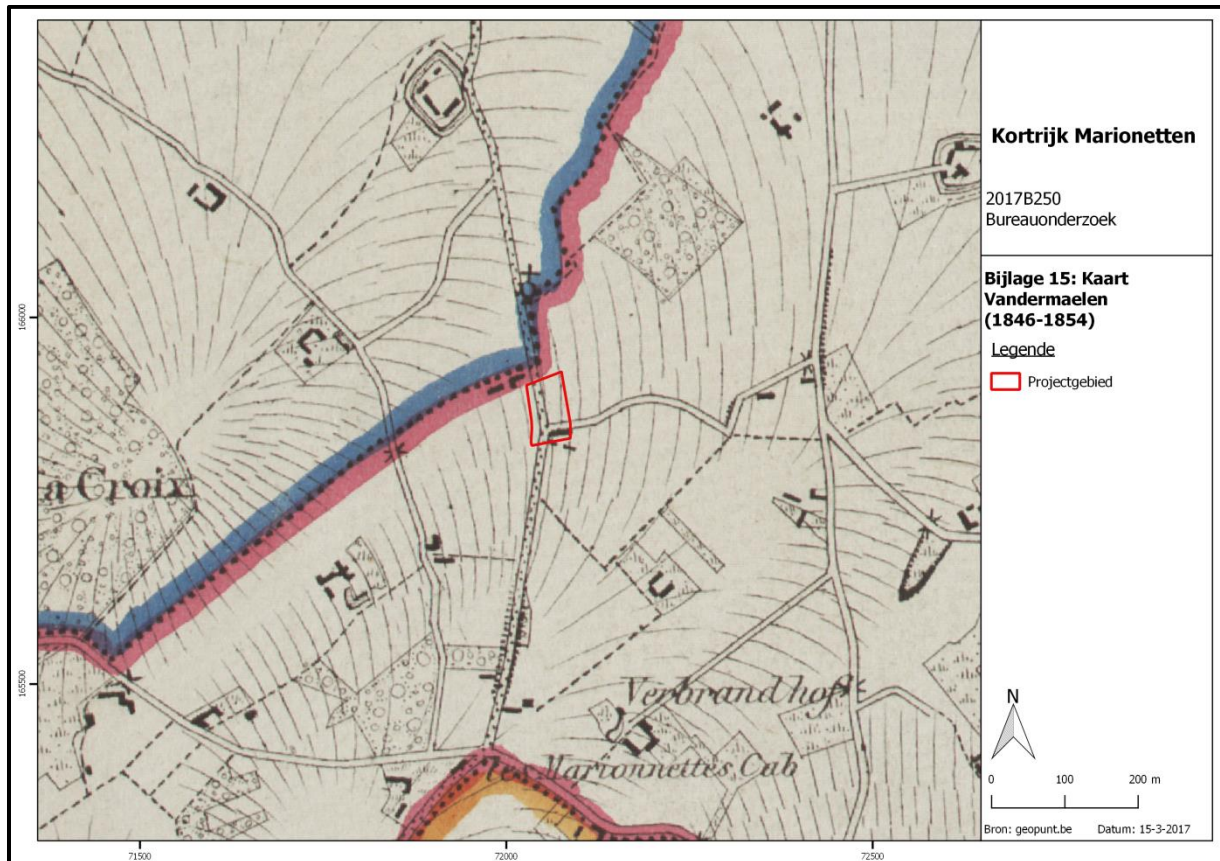
Figuur 15 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

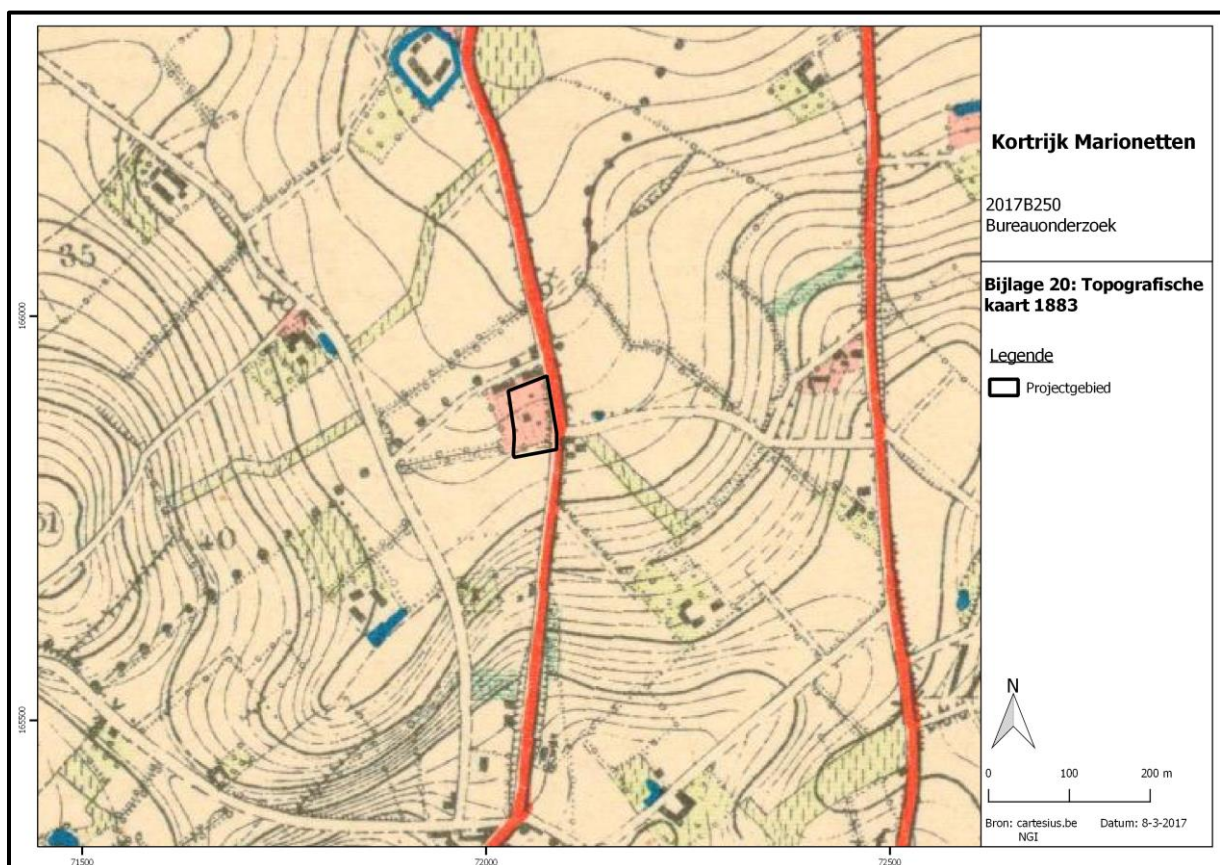
Figuur 16 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

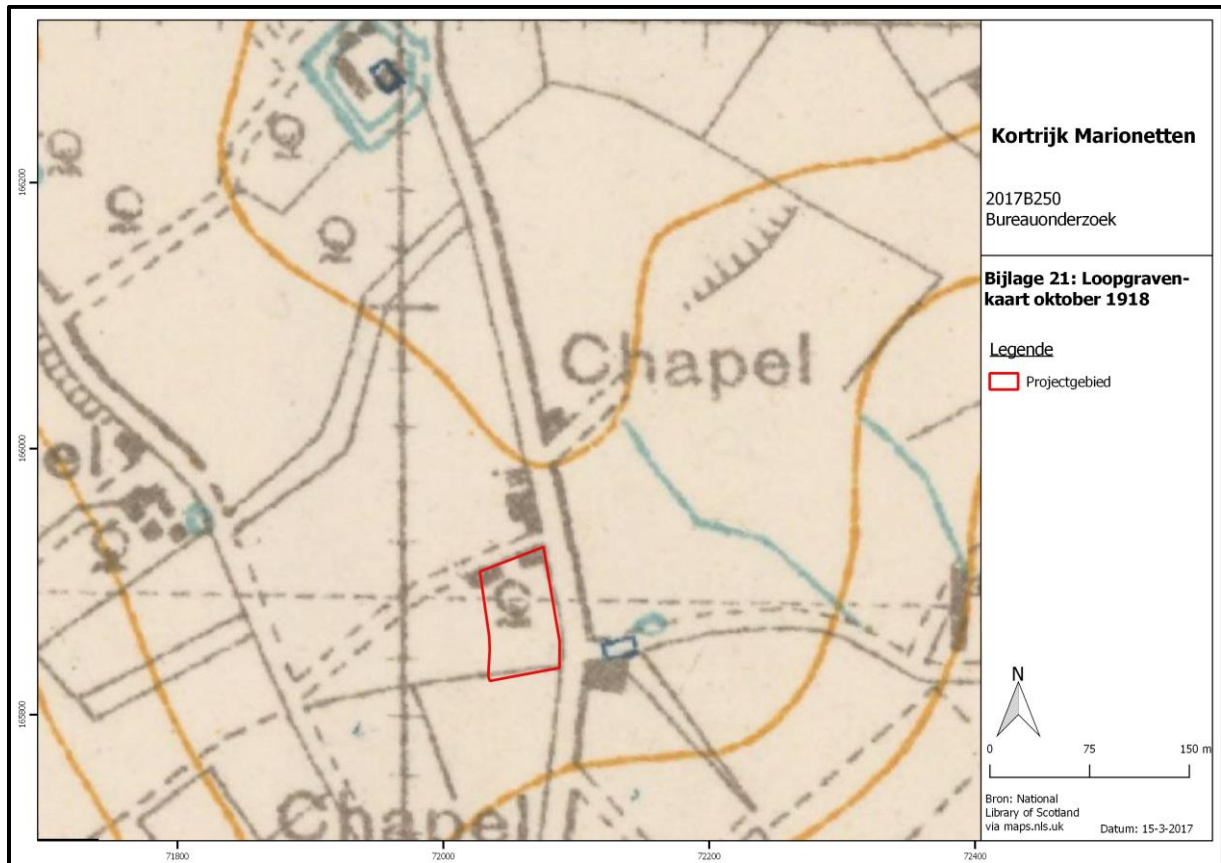
Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).

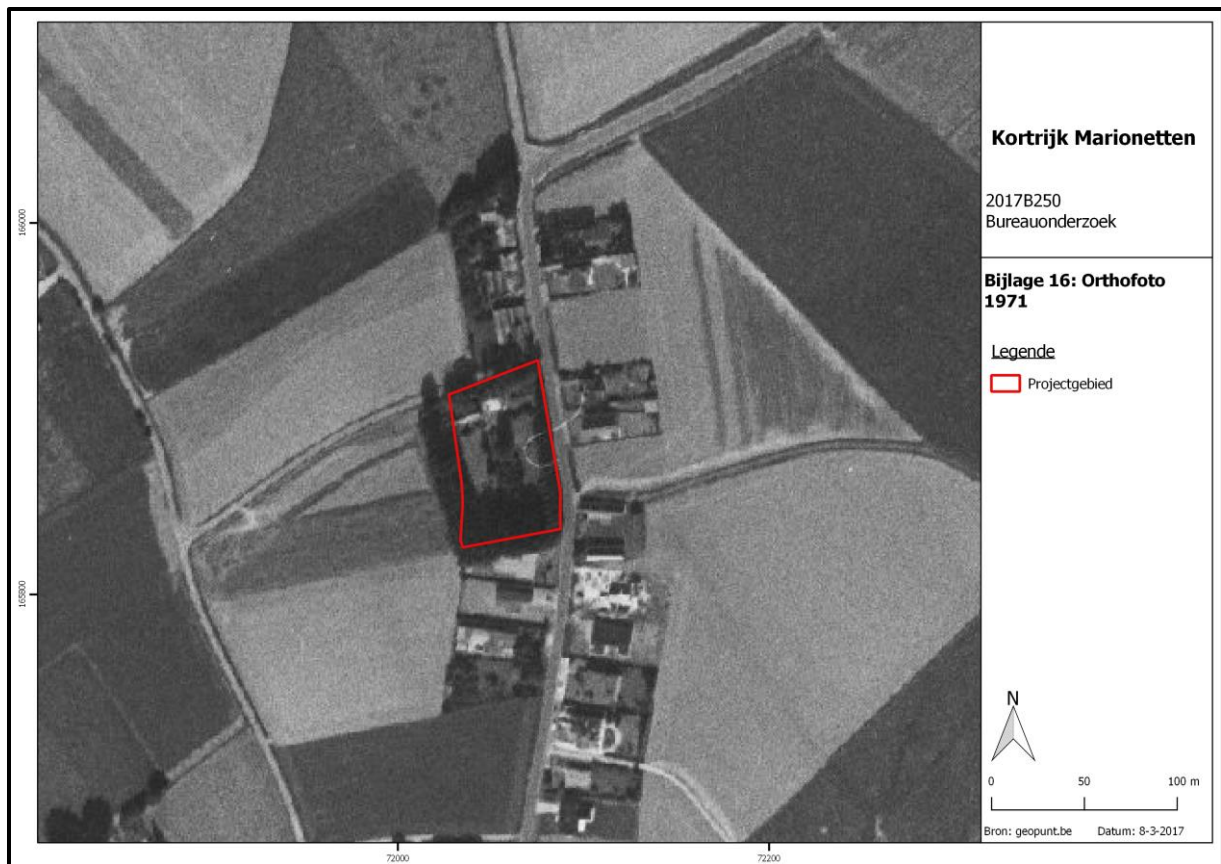
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart Vandermaelen (bron: cartesius.be en NGI).

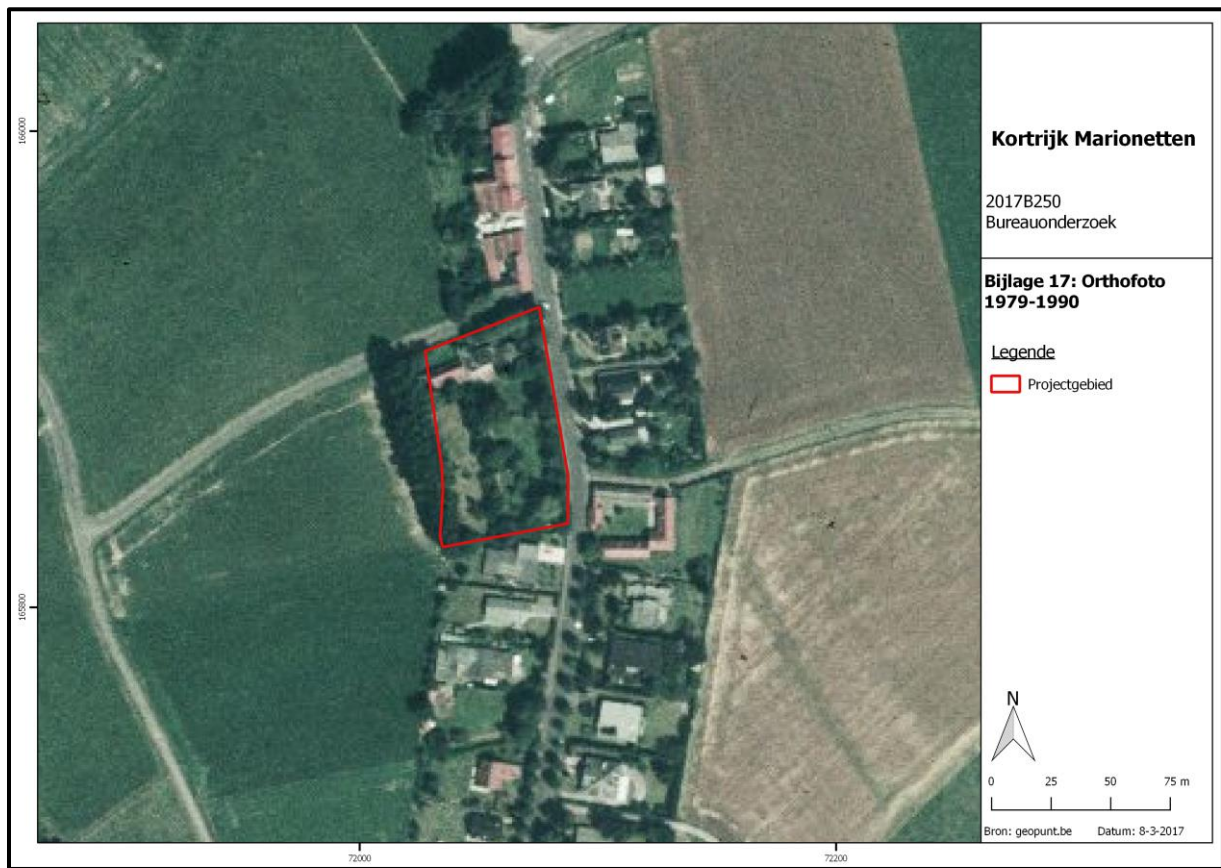
Figuur 19 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI).

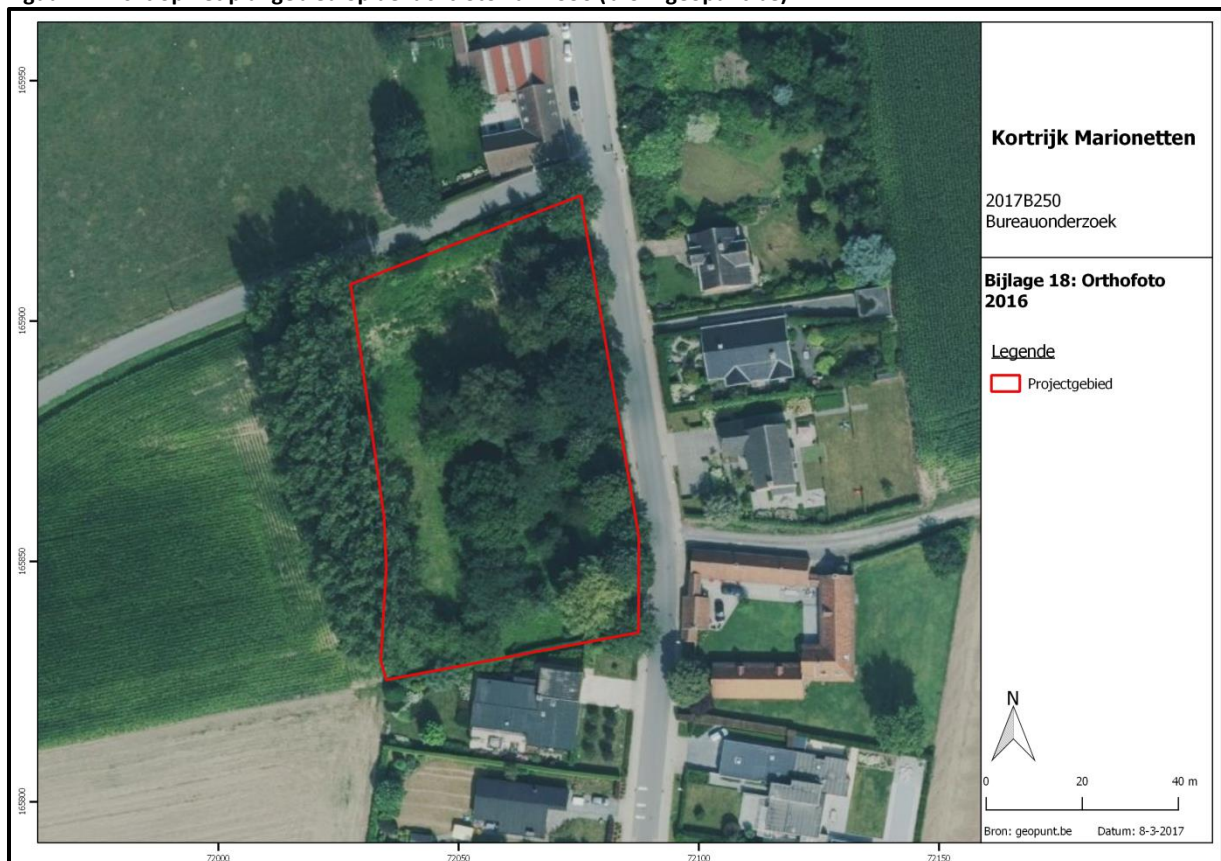
Figuur 20 Uitsnede uit een loopgravenkaart van oktober 1918 (bron: maps.nls.uk).

Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

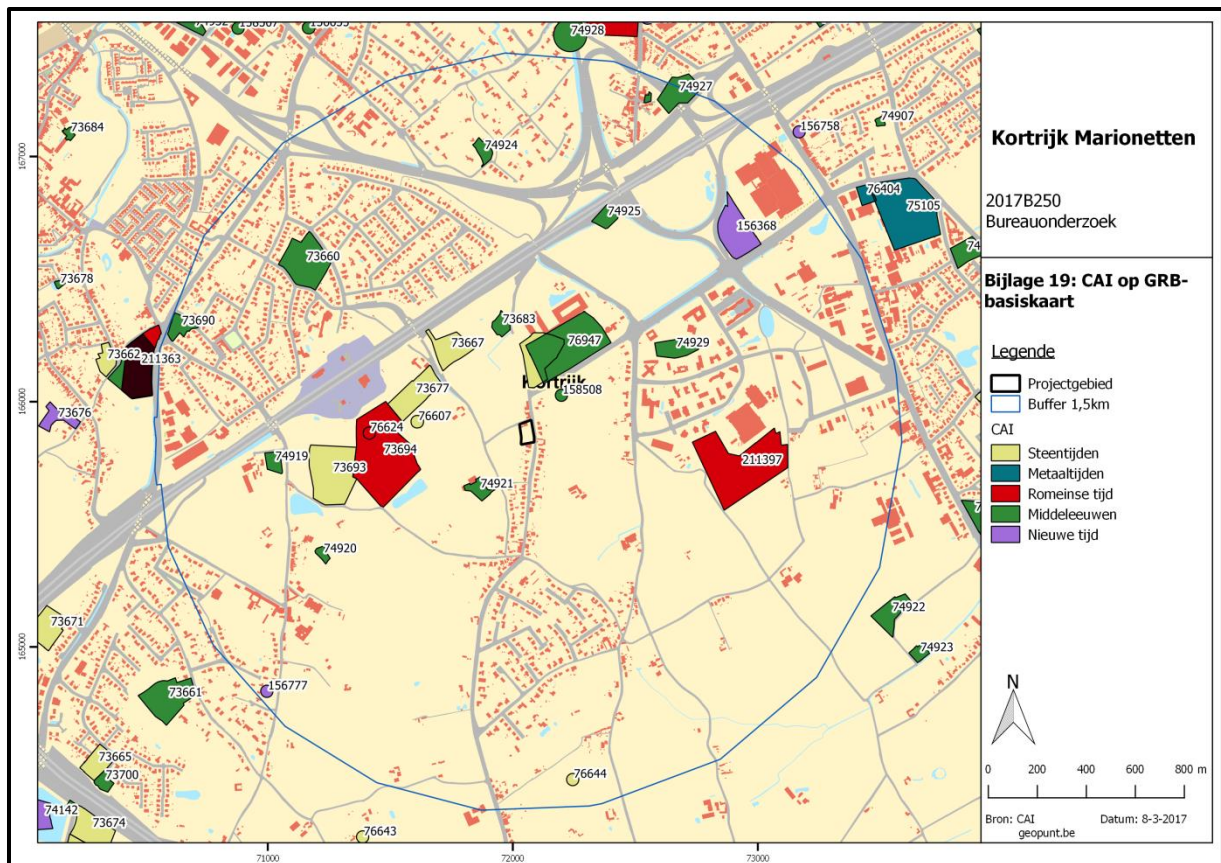
Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden in de omgeving van het projectgebied een aantal archeologische indicatoren aangegeven, die hiernavolgend besproken worden. Figuur 24 geeft een uitsnede van de CAI in de omgeving van het plangebied weer.

Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

Zoals figuur 24 aantoont zijn in de buurt van het plangebied een aantal locaties gekend waar vondsten uit de steentijd aangetroffen zijn. De meesten zijn te situeren in het grondgebied van de Kortrijkse deelgemeente Marke en werden gevonden bij veldprospecties in het kader van een licentiaatsverhandeling. Het betreft verschillende losse vondsten die verspreid aangetroffen werden (CAI ID 73693, 73677, 73667, 73682, 73662).¹² Ook bij een prospectie in 1979 werden een aantal losse vondsten aangetroffen (CAI ID 76624)¹³. Langs de Marionettenberg werd een vondstenconcentratie, wellicht uit het mesolithicum, gevonden (CAI ID 76607)¹⁴.

¹² PEPERSTRAETE F. 1986

¹³ CASSEYAS C. 1991

¹⁴ CASSEYAS C. 1991

In de buurt van het plangebied zijn eerder weinig sporen uit de metaaltijden gekend. Op de plaats waar eerder reed Romeins graven aangetroffen werden (zie verder), werden bij wegenwerken in 1971 4 afvalkuilen aangetroffen met vrij veel vondsten, die vermoedelijk uit de vroege La Tène periode te dateren zijn (CAI ID 75105)¹⁵. Vlak daarlangs werd bij een werfcontrole in 1988 een afvalkuil en mogelijke structuur met uitgediept vloerniveau aangetroffen (CAI ID 76404). Het aardewerk gaf een datering in de late ijzertijd (vroege La Tène)¹⁶.

Kortrijk was in de Romeinse periode een vicus, in de omgeving van het plangebied zijn dan ook enkele Romeinse sporen bekend. Zo werden in 2014 een greppelsysteem en enkele kuilen uit de Romeinse periode aangesneden bij een proefsleuvenonderzoek aan de Torkonjestraat, naar aanleiding van een verkaveling (CAI ID 211363)¹⁷. Naar aanleiding van de uitbreiding van het industrieterrein werden eveneens bij een proefsleuvenonderzoek een aantal sporen aangesneden uit de midden Romeinse periode. Het betreft kuilen en greppels en uit een aantal paalkuilen kon een plattegrond herkend worden. Ook werd een brandrestengraf aangetroffen (CAI ID 211397)¹⁸. In 1978 werd bij kleiwinning een waterput met vierkante houten bekisting opgegraven aan de Bosstraat. Een kruik die in de vulling aangetroffen was dateert uit de 2de eeuw - eerste helft 3de eeuw n. Chr. Mogelijk is de kuil in verband te brengen met kleiontginning, aangezien de constructie tot diep in de klei geplaatst was (CAI ID 73694)¹⁹. Iets verder noordwaarts van het plangebied werden naar aanleiding van nivelleringswerken in het kader van de bouw van een nieuwe woonwijk langs de Condédreef, tussen 1959 en 1962 opgravingen uitgevoerd waarbij een militair marskamp uit de vroeg-Romeinse periode onderzocht werd. Onder meer werden gebouwen in steen, een spitsgracht, sporen van houten bebouwing en een verhard wegdek aangetroffen. Het gebied werd systematisch onderzocht door vooral J. Vièrin, Ch. Léva en de NDO (CAI ID 70978).

Nabij het toponiem 't Hoge werden in 1951 sporen van een grafveld uit de Romeinse periode aangetroffen op een locatie die nadien ook sporen uit de metaaltijden zou opleveren (zie hierboven). Het betreft 3 brandrestengraven, bij wegenwerken in 1971 werden nog 6 ander graven aangetroffen (CAI ID 75105)²⁰.

Uit de (late) middeleeuwen zijn vooral sites met walgracht gekend in de omgeving van het plangebied (CAI ID 74921, 74920, 74925), één site is beschermd als monument (CAI ID 74919). In de wijk Rodenburg was het Rodenburgklooster (later abdij van Groeninge) voor korte tijd te situeren (CAI ID 73660): gesticht in 1238, maar reeds verhuisd in 1265 naar de Groeningekouter in Kortrijk. Het klooster wordt heringericht als hoeve en geëxploiteerd door de abij, vanaf de 14de eeuw wordt ze verpacht. Eind 16de eeuw wordt ze vernield door Schotse soldaten, de heropbouw gebeurt midden 17de eeuw. De hofstede vertoont continuïteit tot 1969 toen het vernield werd voor de bouw van een villawijk.²¹ Een oude wagenschuur (vermoedelijk uit 1650) werd behouden en omgevormd tot

¹⁵ DESPRIET P. 1973 ; DESPRIET P. 1976

¹⁶ VAN DOORSELAER A. et al. 1989

¹⁷ JANSSENS N., BAEYENS N. 2014

¹⁸ DE CLEER S., JANSSENS N. 2012

¹⁹ ANSEEUW C. K. 1987 ; PEPERSTRAETE F. 1986

²⁰ VAN DOORSELAER A. 1964 ; DESPRIET P. 1973 ; DESPRIET P. 1976

²¹ OOGHE R. et al. 1980 ; PEPERSTRAETE F. 1986

kapel.²² Nabij deze site was een ander pachthof van de Groeningeabdij gelegen: het Goed te Bruwinghe kent een eerste vermelding in 1580 (CAI ID 73690).²³

Circa 500m ten noorden van het plangebied was de omgrachte hoeve 'Goed te Coucx' gelegen, die voor het eerst wordt vermeld in de 15de eeuw (CAI ID 73683).²⁴ Hier vlak langs werd in 2006 een proefsleuvenonderzoek naar aanleiding van de bouw van het AZ Groeninge uitgevoerd. Centraal op het terrein werd een zone met archeologische sporen aangesneden. Het betrof ondermeer een plattegrond uit de volle middeleeuwen (CAI ID 76947).²⁵ Ten zuiden van het opgravingsterrein werd bij een veldprospectie een vondstenconcentratie met aardewerk uit de late middeleeuwen aangetroffen (CAI ID 158508).²⁶

Bij een veldprospectie werd een grote hoeveelheid aardewerk gevonden uit de laatmiddeleeuwse periode. Ook werden enkele silexen artefacten een kraaltje uit de Romeinse periode gevonden (CAI ID 155772).²⁷

Uit recentere perioden zijn nog het beschermd monument van het Kasteel van Walle (CAI ID 74924) in de nabijheid van het plangebied te situeren: het betreft een in 1760 gebouwd jachtpaviljoen van de Rijselse patriciër Petipas. Ook waren op verschillende locaties in de buurt van het projectgebied molens gelegen die vanaf de 18de eeuw te situeren zijn (CAI ID 156777, 156763, 156758)²⁸. Een oudere molen kent een eerste vermelding in 1571 (CAI ID 73676)²⁹. Een veldprospectie bracht tal van aardewerk uit de 17de eeuw aan het licht (CAI ID 156368).

²²AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED : *Wagenhuis, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/75160> (geraadpleegd op 15 maart 2017).

²³ OOGHE R. et al. 1980 ; PEPERSTRAETE F. 1986

²⁴ OOGHE R. et al. 1980 ; PEPERSTRAETE F. 1986

²⁵ VANHOUTTE S, et al. 2006

²⁶ DESPRIET P. 2009

²⁷ DESPRIET P. 2010

²⁸ MATTELAER, P. 2011

²⁹ PEPERSTRAETE F. 1986

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van de bureaustudie kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Op basis van de 18de-eeuwse Ferrariskaart kan gesteld worden dat zich nog geen bewoning bevond binnen de grenzen van het plangebied. Op de 19de-eeuwse kaarten wordt bebouwing weergegeven in het noorden van het plangebied, langs de Cannaertstraat, de rest van het terrein behoort toe tot deze bebouwing. Centraal op het terrein is een klein bijgebouw gezet. Tijdens WOI is geen militaire infrastructuur in het plangebied aanwezig. De orthofoto's tonen nog steeds de huizen aan de Cannaertstraat, de rest van het terrein is tuinzone en bestaat uit grasland en bomen. Tussen 2015 en 2016 werden de woningen tenslotte afgebroken. De zone waar de woningen gestaan hebben, is wellicht verstoord.
- Voor de periode voor de 18de eeuw zijn geen bronnen beschikbaar waardoor de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet kan gestaafd worden.
- Op archeologisch vlak kan gesteld worden dat er een zekere potentiële waarde aan het terrein kan toegeschreven worden, gezien de vele sporen, vondsten en structuren in de omgeving uit diverse periodes (steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd en volle middeleeuwen). De sporen uit de steentijd betreffen echter alle losse en verspreide vondsten, met uitzondering van een concentratie op de Marionettenberg. De bodem ter hoogte van het plangebied geeft geen specifiek hoge verwachting: het betreft matig nat tot matig droge zandleem en lemig zand. Mogelijk bevindt zich ter hoogte van het plangebied een colluviumpakket, afkomstig van de nabije hellingen die afhellen richting het plangebied.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Het plangebied zal verkaveld worden in 4 kavels. De verstoring van het bodemarchief zal voornamelijk plaatsvinden ter hoogte van de bouwzones (maximum 250m² per lot). Daarnaast kan verondersteld worden dat het bodemarchief deels vernield zal worden in de zone tussen de bouwzone en de Marionettenstraat, door de aanleg van nutsvoorzieningen. De bouwzone van het noordelijk lot is vermoedelijk reeds verstoord door de bebouwing die aanwezig was tussen halfweg 19de eeuw en 2015. Dit maakt dat de overige bouwzones maximaal 750m² zullen verstoren, waarbij door de aanleg van nutsleidingen een beperkte aanvullende verstoring zal plaatsvinden. Het westelijk deel van het plangebied zal onverstoord blijven, aangezien minimum 20m afstand tussen de woningen en achterlijn onbebouwd moet blijven. Hoewel niet uitgesloten is dat zich archeologische sporen of een archeologische site op het plangebied bevinden, is er ook geen specifieke indicatie op de aanwezigheid ervan. Wanneer de archeologische verwachting afgewogen wordt ten opzichte van de kleine oppervlakte waarvan het bodemarchief verstoord zal worden, en ten opzichte van potentiële kenniswinst, kan geconcludeerd worden dat een verder archeologisch onderzoek weinig zinvol zou zijn. Er dient dus geen verder onderzoek te gebeuren.

3.3. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. De historische gegevens worden besproken in hoofdstuk 2.4.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

De noordelijke zone is wellicht verstoord door een continue bebouwing tussen midden 19de eeuw en 2015. Daarnaast geeft het DTM een indicatie dat de oorspronkelijke topografie van het plangebied enigszins gewijzigd is.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Mogelijk bevindt zich een pakket colluvium in het plangebied, geërodeerd van de hellingen die afhellen richting plangebied. Het plangebied zelf is niet erosiegevoelig. Eventuele sporen kunnen door het colluvium goed bewaard zijn.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De geplande werken omvatten het verkavelen van het plangebied in 4 loten. Op elk lot zal maximum 250m² gebouwd worden. De bouwzone van het noordelijke lot is wellicht echter reeds verstoord door bebouwing die aanwezig was tussen midden 19de eeuw en 2015.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Niet van toepassing.

4. Samenvatting

Het plangebied situeert zich ten zuiden van de stadskern van Kortrijk, tussen de Cannaertstraat in het noorden en Marionetten in het oosten. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 5114m². Tot voor kort was de noordelijke zone (langs de Cannaertstraat) van het plangebied bebouwd, de rest maakt deel uit van een tuin met grasland en bomen, toebehorend aan bebouwing. Recent is die bebouwing afgebroken. De kadastrale percelen die in het plangebied gelegen zijn, zijn terug te vinden onder Kortrijk afdeling 1, sectie E, percelen nr. 800^H (partim) en 802^E (partim).

Het plangebied bevindt zich in het Leiebekken, op de grenszone van de overgang van de vallei van de Leie naar de golvende heuvelzone die gelegen is tussen de Leie en de Schelde. De bodem ter hoogte van het plangebied bestaat uit Lcp: een matig droge zwak gleyige zandleembodem zonder profielontwikkeling, en Sdp(o): matig nat matig gleyig lemig zand zonder profielontwikkeling en met een sterke antropogene invloed. Een deel van het plangebied is als bebouwd weergegeven (OB).

Op het plangebied is nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. De 18de-eeuwse Ferrariskaart toont geen bewoning binnen het plangebied, op 19de-eeuwse kaarten wordt bebouwing weergegeven in het noorden van het plangebied, langs de Cannaertstraat. Deze woningen blijven continu aanwezig tot de recente afbraak.

De geplande werken omvatten het verkavelen van het terrein in vier woonkavels die dwars geïntendeerd zullen worden op Marionetten (zie figuur 2). De maximaal bebouwbare oppervlakte voor de woning en eventuele bijgebouwen bedraagt maximum 250m² per lot. Minimaal 30% van de kavels moet uit groenzone bestaan. Tussen de achterlijn en de bouwzone moet tevens een minimale afstand van 20m onbebouwd blijven.

De verstoring van het bodemarchief zal voornamelijk plaatsvinden ter hoogte van de bouwzones. Daarnaast kan verondersteld worden dat het bodemarchief deels vernield zal worden in de zone tussen de bouwzone en de Marionettenstraat, door de aanleg van nutsvoorzieningen. De bouwzone van het noordelijk lot is vermoedelijk reeds verstoord door de bebouwing die aanwezig was tussen halfweg 19de eeuw en 2015. Dit maakt dat de overige bouwzones maximaal 750m² zullen verstoren, waarbij door de aanleg van nutsleidingen een beperkte aanvullende verstoring zal plaatsvinden. Hoewel niet uitgesloten is dat zich archeologische sporen of een archeologische site op het plangebied bevinden, is er ook geen specifieke indicatie op de aanwezigheid ervan. Op basis van de afweging tussen de archeologische verwachting ten opzichte van de kleine oppervlakte waarvan het bodemarchief verstoord zal worden, en de potentiële kenniswinst, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://maps.nls.uk>
- ANSEEUW J., 1987, *Gallo-Romeinse waterputten in Vlaanderen. Een status quaestionis*, onuitgegeven licentiaatsverhandeling Rijksuniversiteit Gent.
- BOGEMANS F. 2007. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart, Kaartblad 29 Kortrijk*, Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen.
- BOGEMANS F., 2008. *Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen*, Vlaamse Overheid Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.
- CASSEYAS C., 1991, *Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen*, onuitgegeven licentiaatsverhandeling KU Leuven.
- DESPRIET P., 1974, Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1973, in: *De Leiegouw*, jg. 16, afl. 3-4, p. 327-338.
- DESPRIET P. 1976, Nederzetting uit de IJzertijd in Kortrijk, in: *De Leiegouw*, 1976, XVIII, afl. 1, 77-84
- DESPRIET P., 2010, Stads kernonderzoek in Kortrijk (W.-VI.), *Archaeologia Mediaevalis* 33, 62-63.
- DESPRIET P., 2010, Marke: nieuwe vindplaats aan de Torkonjestraat, in: *Zuid-Westvlaamse opgravingen 2009*. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 73, pp. 33-36
- DESPRIET P. 2009, Kortrijk - Marke: landelijke bewoning bij het Goed te Coucx, in: *Zuid-Westvlaamse opgravingen 2008*. Archeologische en historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen 70, p. 35
- DE CLEER S., JANSSENS N., 2012, *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Kortrijk, Manpadstraat ("Barco")*, BAAC Vlaanderen rapport 43, Gent.
- JACOBS P., DE CEUKELAIRE M., DE BREUCK W., DE MOOR G., 1999. *Toelichtingen bij de geologische kaart van België – Vlaams Gewest. Kaartblad 29 Kortrijk*. Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.
- JANSSENS N., BAEYENS N., 2014, *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Kortrijk Torkonjestraat*, BAAC Vlaanderen Rapport 114, Gent.
- MATTELAER, P. 2011: De windmolens van Kortrijk, *Leiegouw* 53.1, 5-77.
- OOGHE R., DEBRABANDERE F., JANSSENS D., DESPRIET P., LESAGE R., SOETE P., COUSSEMENT P., DE BETHUNE E., MATTELAER P., 1980, *Marke*, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 2, Kortrijk.
- PEPERSTRAETE F., 1986, *Archeologisch onderzoek in de gemeente Marke*, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, vakgroep Archeologie Rijksuniversiteit Gent.
- VAN DOORSELAER A., S. DE COCK en M. ROGGE 1989: Sporen van IJzertijd-bewoning op de Kortrijkse CATHO-Terreinen, in *Westvlaamse Archaeologica*, 5, 1, p. 30-31.
- VAN DOORSELAER A., 1964, Repertorium van de begraafplaatsen uit de Romeinse tijd in Noord-Gallië, I, België, p.268

- VANHOUTTE S, M. DEWILDE, DE DECKER S. en WYFFELS F. 2006: Archeologisch onderzoek langs de Kennedylaan in Kortrijk, in: *Zuid-Westvlaamse opgravingen 2005*, 62, 22-25
- VANHOUTTE S., DEWILDE M., DE DECKER S., WIJFFELS F. 2006, 10de-eeuwse sporen langs de Kennedylaan in Kortrijk (W.-Vl.), in: *Archaeologia Mediaevalis*, 19, 110.

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be).	7
Figuur 2 Uitsnede uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer). De volgens het stedenbouwkundige voorschrift toegestane bouwzone zijn binnen de kavels aangeduid.	8
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	9
Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). ..	10
Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be). ...	10
Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)...	11
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	13
Figuur 8 Gedetailleerder zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).	13
Figuur 9 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel met de twee hoogteprofielen (bron: archeopunt.be).	14
Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	14
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	15
Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	16
Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	17
Figuur 14 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (naar Bogemans 2008).	17
Figuur 15 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).	21
Figuur 16 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	22
Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).	22
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart Vandermaelen (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 19 Uitsnede uit de topografische kaart van 1883 (bron: cartesius.be en NGI).	23
Figuur 20 Uitsnede uit een loopgravenkaart van oktober 1918 (bron: maps.nls.uk).	24
Figuur 21 Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).	24
Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1990 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).	25
Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	26
Bijlage 1: Verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer)	

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

Stad KORTRIJK

1^e Afdeling, Sectie E

deel nummers: 800^h & 802^e

VERKAVELINGSPLAN

De verkavelaar :

De volmachthouder :

Mevr. Daenen Nicole
Dokter Huetstraat 81
1070 Anderlecht

Notaris Moerman Baudouin
Louis Verweestraat 6
8500 Kortrijk

Dhr. Wirtgen Thierry
Kort Eindeken 67
9920 Lovendegem

Dhr. Eggermont Dominique
Baron R. de Vironlaan 123
1700 Dilbeek

Mevr. Eggermont Laurence
Libelstraat 8
1700 Dilbeek

Dhr. Wirtgen Pascal
Groeningestraat 30
8530 Harelbeke

LUC & BARBARA
CALLENS
LANDMETRIEVEN

Collens en Vandermeersch bvba
Min. Liebaerlaan 29 - 8500 Kortrijk
Tel. 056 20 38 78 • Fax 056 20 20 44
www.luccallens.be • topo@luc-callens.be
LAN 040289 - LAN 111480

Opgemaakt te Kortrijk : 21 februari 2017

Plannummer : VK.K.045.17

Dossiernummer : L16041-KOMA0804

Schalen : 1/500 1/1.000 1/20.000

STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

1. Zone voor woningbouw (W)

1.1 Bestemming

Toelichting	Stedenbouwkundig voorschrift
Meergezinswoningen zijn niet aangewezen omwille van de oppervlakte van de kavel en de omliggende bebouwing.	De zone voor woningbouw is bestemd voor het oprichten van een vrijstaande woning volgens de aanduidingen op het verkavelingsplan.
De kavels zijn gelegen in het centrum waar voldoende voorzieningen aanwezig zijn. Verkeersgenererende activiteiten zijn hier niet gewenst.	Nebenbestemmingen zijn enkel toegelaten voor burelen en vrije beroepen.
	Per woning dient 1 garage of stallingsplaats en 1 parkeerplaats te worden voorzien. Een garage mag in de woning voorzien worden.

1.2 Inplanting

Toelichting	Stedenbouwkundig voorschrift
Binnen de verkaveling wordt gekozen voor een open bebouwing in navolging van de omgevende bebouwing.	De woning kan vrij ingeplant worden binnen de grenzen van de zone voor woningbouw, zoals deze aangeduid is op het verkavelingsplan.
De inplantingszone voor de woning is aangeduid op het verkavelingsplan (zone W). Uitbreidingen zijn niet toegelaten.	De zijgevels dienen opgericht op 4,00 m van de zijkavelgrenzen; de vrije achtertuinstrook bedraagt min 20,00 m.
Deze maximaal bebouwbare oppervlakte van de kavel omvat elke vorm van bebouwing of vaste constructie, incl. afdak, tuinberging en/of carport. Verhardingen, oprit, terras en eventuele zwembaden worden niet meegeteld.	De maximaal bebouwbare oppervlakte voor de woning en eventuele bijgebouwen bedraagt 40% van de perceelsoppervlakte. Met een maximum van 250m²

STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

1.3 Profiel van de woningen

Toelichting	Stedenbouwkundig voorschrift
Omwille van de integratie in de omgeving wordt geopteerd voor een woning met verdieping en een dakvolume.	Maximaal 2 bouwlagen met dakvolume – hellend dak (30° - 45°) is toegelaten alsook een plat dak is toegelaten.
De bouwhoogte wordt eveneens beperkt tot een gelijkvloers en plat dak voor de bijgebouwen.	De kroonlijsthoogte bedraagt maximaal 7,00 m; de nokhoogte blijft beperkt tot 11,00 m. De vloerpas van de gelijkvloerse vertrekken bevindt zich op maximaal 0,30m boven het peil van de weg.
	De bouwdiepte bedraagt max. 20m.
Beperkte dakuitbouwen en dakkapellen zijn toegelaten.	Dakkapellen tot max. 2,50 m breedte en op min. 1,00 m afstand onderling zijn toegelaten. De hoogte van de verticale wand is max. 1,50 m.

1.4 Materialen

Toelichting	Stedenbouwkundig voorschrift
Voor de gevels wordt geopteerd voor kleinschalige materialen. Het gebruik van bepleistering, hout of metaal is in principe toegelaten; het gebruik van prefab-betonelementen bv. niet.	Het materiaalgebruik van alle gevels moet constructief en esthetisch verantwoord zijn. De aard en de kleur van de gevel- en dakmaterialen moeten harmonisch zijn met het bestaande straatbeeld.
Het plaatsen van dakvlakramen of zonnepanelen wordt niet aanzien als een afwijking t.o.v. de voorschriften inzake materiaalgebruik.	Gevelbekleding: kleinschalige materialen. Dakbedekking: pannen, leien, zink en roofing.

max. 7m

max. 2 bouwlagen

max. 11m

tss. 30° & 45°

SITUATIESCHETS

1/1.000

LIGGINGSPLAN

1/20.000

STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN

2. Onbebouwde ruimte - tuin

Toelichting	Stedenbouwkundig voorschrift
De tuinstroken zijn enkel bestemd voor tuinaanleg en de noodzakelijke verhardingen, opritten of paadjes in functie van de bebouwing.	Zone bestemd voor groenaanleg, aanleg oprit of parkeerzone en toegang tot de woning. Er wordt minimaal 30% groen voorzien. Terreinsophogingen zijn enkel toegelaten in de 30m vanaf de straat; de achterliggende zone dient op het bestaand natuurlijk maarveld behouden te blijven.
Op de rooilijn en in de voortuinstrook kunnen enkel afsluitingen met een beperkte hoogte geplaatst worden.	Op de perceelsgrenzen in de achteruitbouwstrook en op de rooilijn zijn enkel afsluitingen toegelaten in baksteen met een hoogte van max. 0,60 m of hagen met een hoogte van max. 0,60 m. Op de overige perceelsgrenzen zijn afsluitingen in hout, baksteen, hagen tot een hoogte van 2,20m op de perceelsgrenzen toegelaten.
De voortuinstrook moet het karakter hebben van een onbebouwde ruimte om de openheid van de verkaveling te bewaren. Het plaatsen van gebouwen, carports of andere constructies in deze zone is dan ook niet toegelaten.	De oprichting van gebouwen, constructies is niet toegelaten in de voortuinstrook, wel in de zijtuinstroken.
In de achtertuinstrook kunnen wel beperkte bijgebouwen worden geplaatst. De maximale oppervlakte voor bijgebouwen in de achtertuinstrook wordt laag gehouden (40 m²) om te vermijden dat deze zone wordt volgebouwd met tal van constructies.	In de zone voor achtertuin kunnen woningbijgebouwen (tuinberging, serre, ...) tot 40 m² worden opgericht voor zover rekening gehouden wordt met volgende randvoorwaarden: - De oppervlakte bedraagt max. 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning. - De maximaal bebouwbare oppervlakte per perceel wordt niet overschreden. - Deze bijgebouwen hebben een maximum hoogte van 3,5m tot de bovenkant kornis. - Het bouwen op de perceelsgrens is toegelaten in zoverre de muur op de perceelsgrens wordt opgetrokken in volle baksteen (ook aan buitenkant te voegen). Indien niet op de perceelsgrens gebouwd wordt, dient een afstand van min. 2,00 m te worden in acht genomen. - Het materiaalgebruik van alle gevels moet constructief en esthetisch verantwoord zijn. De aard en de kleur van de gevel- en dakmaterialen moeten harmonisch zijn met het bestaande straatbeeld.

BESTAANDE TOESTAND

1/500

N.B. Alle hoekpunten zijn weergegeven in Lambert72-coördinaten en hebben een hoogte volgens de tweede algemene waterpassing.
Ze worden bijgehouden op harde schijf, en kunnen steeds ten kantore van de landmeter geraadpleegd worden.

Totale oppervlakte:

kad. nr. 800^h & 802^e : **51a 14aa**

VERKAVELINGSVOORSTEL

1/500

Legende

bouwzone
(voor)tuinzone
nieuwe paal
niet gematerialiseerd

Deeloppervlaktes:

Lot 1 : 11a 14ca (deel nummer 800^h)
Lot 2 : 11a 01ca (deel nummer 800^h)
Lot 3 : 10a 93ca (deel nummer 800^h)
Lot 4 : 10a 97ca (deel nummers 800^h & 802^e)

Coördinenlijst

Lambert72-coördinaten

Puntnr.	X	Y
20	72037.658	165825.124
21	72060.875	165830.432
22	72086.644	165835.199
23	72086.552	165850.572
24	72085.919	165857.184
25	72085.285	165863.805
26	72082.884	165878.968
27	72079.463	165900.568
28	72075.258	165927.117
29	72027.622	165908.254
30	72030.280	165891.470
31	72033.701	165869.870
32	72035.660	165857.507
33	72036.489	165848.040
34	72036.572	165847.098
35	72036.686	165828.180